

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
1441 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Εγκυκλίου: ΓΛ / ΑΑΔΣ 101
Αρ. Φακέλου: 13.25.001.001.001, 05.13.005.001
Αρ. Τηλεφώνου: 22602252
Αρ. Φαξ : 22675580
E-mail: accountant.general@treasury.gov.cy

Αρμόδια Αρχή
Δημοσίων Συμβάσεων

30 Ιουνίου 2017,

Πίνακας Αποδεκτών (Κατάλογοι Α, Β, Γ, Δ και Ε)

Θέμα: Διαδικασία σύναψης σύμβασης / ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Ι – Δικαιούμενοι συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.....	2
ΜΕΡΟΣ ΙΙ – Κατώτατα όρια της Ε.Ε. στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.....	3
ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ – Πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών και κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV).....	5
ΜΕΡΟΣ ΙV – Εγγυήσεις συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και πιστής εκτέλεσης των συμβάσεων	6
ΜΕΡΟΣ V – Κριτήρια επιλογής οικονομικών φορέων.....	7
ΜΕΡΟΣ VI – Κριτήρια ανάθεσης συμβάσεων και κοστολόγηση κύκλου ζωής	8
ΜΕΡΟΣ VII – Ελάχιστες προθεσμίες και τρόπος υπολογισμού.....	12
ΜΕΡΟΣ VIII – Συνοπτικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.....	12
ΜΕΡΟΣ ΙX – Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες.....	14
ΜΕΡΟΣ X – Πράσινες δημόσιες συμβάσεις.....	16
ΜΕΡΟΣ XI – Ενεργειακή απόδοση συμβάσεων	16

ΜΕΡΟΣ Ι – Δικαιούμενοι συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων

1. Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις προνοεί ότι οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς είναι **υποχρεωμένοι** να αποδέχονται προσφορές που υποβάλλονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που λειτουργούν και δραστηριοποιούνται νόμιμα στις χώρες οι οποίες είναι μέλη της Συμφωνίας περί Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (GPA), καθώς και στις χώρες με τις οποίες δεσμεύεται η Ευρωπαϊκή Ένωση από λοιπές διεθνείς συμβάσεις στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Οι χώρες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- (α) Κράτη που έχουν υπογράψει τη Διεθνή Συμφωνία περί Δημοσίων Συμβάσεων (GPA)
Κράτη μέλη της Ε.Ε., κράτη μέλη του ΕΟΧ, Αρμενία, Καναδάς, Χονγκ-Κονγκ, Ισραήλ, Ιαπωνία, Κορέα, Μαυροβούνιο, Αρούμπα, Νέα Ζηλανδία, Σιγκαπούρη, Ελβετία, Κινεζική Ταϊπέι, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Μολδαβία και Ουκρανία.
- (β) Κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)
Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Ισλανδία.
- (γ) Χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει συμφωνίες σύνδεσης ή διμερείς συμφωνίες με την Ε.Ε. ή την Κυπριακή Δημοκρατία για τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων
Χιλή, Μεξικό.
- (δ) Χώρες υποψήφιες προς ένταξη στην Ε.Ε.
Αλβανία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και Σερβία.

2. Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας ως η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ) διατηρεί στην ιστοσελίδα του (www.treasury.gov.cy) επικαιροποιημένο κατάλογο των χωρών που εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες, στον οποίο οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς καλούνται όπως προστρέχουν κατά την προετοιμασία των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων και κατά την αξιολόγηση των υποβληθέντων προσφορών.

3. Για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων στις οποίες η αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας εκτιμά ότι για τη διασφάλιση επίδειξης ενδιαφέροντος και ανάπτυξης σχετικού ανταγωνισμού, ενδείκνυται να επιτραπεί η συμμετοχή οικονομικών φορέων από **οποιαδήποτε τρίτη χώρα**, πέραν αυτών που αναφέρονται στην παρ. 1 πιο πάνω, είναι δυνατόν να μην περιλαμβάνεται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης ο σχετικός περιορισμός του δικαιώματος συμμετοχής στις εν λόγω κατηγορίες.

4. Σημειώνεται ότι οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς δύνανται να επεκτείνουν το δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων σε οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται σε **συγκεκριμένη τρίτη χώρα / χώρες** πέραν αυτών που αναφέρονται στην παρ. 1 πιο πάνω, καθορίζοντας τις χώρες αυτές στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, εφόσον συντρέχουν λόγοι που αιτιολογούν τέτοια επιλογή.

ΜΕΡΟΣ II – Κατώτατα όρια της Ε.Ε. στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων

5. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΕ) 2015/2340, (ΕΕ) 2015/2341 και (ΕΕ) 2015/2342 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2015, για την περίοδο από 1^η Ιανουαρίου 2016 μέχρι 31^η Δεκεμβρίου 2017, ισχύουν τα ακόλουθα κατώτατα όρια της Ε.Ε. Σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθεωρεί κάθε δύο (2) έτη τα κατώτατα όρια, τα οποία κοινοποιούνται στις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ). Σε όλα τα παρακάτω ποσά δεν περιλαμβάνεται Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ).

ΤΡΟΠ.
ΚΑΤ.
ΟΡΙΑ -
ΑΠΟ:
01.01.
2018
ΜΕΧΡΙ
31.12.
2019

Α. Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμος 73(Ι)/2016:

	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΡΓΑ
Δημόσιος Τομέας: Κεντρικές κυβερνητικές αρχές (Υπουργεία, Ανεξάρτητα Γραφεία και Υπηρεσίες).	€144.000 ¹	€144.000 ²	€5.548.000
Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας: Μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης).	€221.000	€221.000 ²	€5.548.000

¹ Για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που δεν καλύπτονται από το Παράρτημα ΙΙΙ του Νόμου 73(Ι)/2016, οι οποίες συνάπτονται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το κατώτατο όριο της Ε.Ε. είναι €221.000.

² Για δημόσιες συμβάσεις κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΧΙV του Νόμου 73(Ι)/2016, το κατώτατο όριο της Ε.Ε. είναι €750.000.

Β. Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων Φορέων που Δραστηριοποιούνται στους Τομείς του Ύδατος, της Ενέργειας, των Μεταφορών και των Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμος Ν.140(Ι)/2016:

	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΡΓΑ
Αναθέτοντες φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, που ασκούν δραστηριότητα στους τομείς Κοινής Ωφελείας.	€443.000	€443.000 ³	€5.548.000

Γ. Ο περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Ανάθεσης Συμβάσεων Παραχώρησης και για Συναφή Θέματα Νόμος 11(Ι)/2017:

Αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς που συνάπτουν συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών.	€5.548.000
---	------------

Δ. Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμος 173(Ι)/2011:

	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΕΡΓΑ
Αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς που συνάπτουν συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας.	€443.000	€443.000	€5.548.000

³ Για συμβάσεις κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα XVII του Νόμου 140(Ι)/2016, το κατώτατο όριο της Ε.Ε. είναι €1.000.000.

6. Για τις συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία ισούται ή υπερβαίνει τα πιο πάνω κατώτατα όρια, η νομοθεσία έχει σκοπό να συντονίσει τις διαδικασίες σύναψης τους, που θα πρέπει να ακολουθούνται ομοιόμορφα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προκειμένου να διασφαλίζεται η δυνατότητα λήψης γνώσης της εκάστοτε ανάγκης του δημοσίου και να δίνεται η δυνατότητα συμμετοχής στους σχετικούς διαγωνισμούς σε κάθε ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα. Πιο συγκεκριμένα, τίθενται υποχρεώσεις ευρείας δημοσιότητας με τυποποιημένα έντυπα προκηρύξεων / γνωστοποιήσεων, που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. μέσω του Ηλεκτρονικού Συστήματος Σύναψης Συμβάσεων (e-Procurement), καθορίζονται οι ελάχιστες προθεσμίες για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, για την αποστολή ερωτημάτων και διευκρινίσεων επί των όρων των εγγράφων των διαγωνισμών, καθώς και ποιες εξειδικευμένες διαδικασίες σύναψης σύμβασης μπορούν να ακολουθούνται, υπό προϋποθέσεις.

7. Για τις συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας μικρότερης των ως άνω αναφερθέντων κατωτάτων ορίων της Ε.Ε., παραμένει υποχρεωτική η κατ' αναλογία εφαρμογή των ίδιων προβλεπόμενων διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, με περιορισμό της ελάχιστης υποχρέωσης δημοσίευσης των σχετικών διαγωνισμών σε εθνικό επίπεδο και συγκεκριμένα στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (εκτός όπου εφαρμόζονται συνοπτικές διαδικασίες), καθώς και μείωση των ελάχιστων προθεσμιών για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, έτσι ώστε οι διαγωνισμοί να αποπερατώνονται με περισσότερη ταχύτητα. Σημειώνεται ότι οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις στο πλαίσιο του Νόμου 140(Ι)/2016, ισχύουν μόνο για τις κεντρικές κυβερνητικές αρχές (Υπουργεία, Ανεξάρτητα Γραφεία και Υπηρεσίες του δημόσιου τομέα), όπως η Υπηρεσία Ενέργειας (Υ.Ε.Ε.Β.Τ.) και τα Κυπριακά Ταχυδρομεία, εφόσον συνάπτουν συμβάσεις που άπτονται της δραστηριοποίησης τους στους τομείς κοινής ωφελείας. Οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων των αναθετόντων φορέων οι οποίοι δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ευρύτερος δημόσιος τομέας), είναι δυνατό να εξακολουθούν να ρυθμίζονται με βάση Κανονισμούς ή / και εσωτερικούς τους κανόνες.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ – Πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών και κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)

8. Η ΑΑΔΣ έχει προβεί στην έκδοση **προτύπων εγγράφων διαγωνισμών για συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών**, καθώς και εξειδικευμένων προτύπων εγγράφων διαγωνισμών όπως για την παροχή υπηρεσιών συμβούλων μελετητών για οικοδομικά έργα, για διαφημιστικές υπηρεσίες, για νομικές υπηρεσίες, καθώς και όρους συμβολαίου για τη μελέτη και κατασκευή δημοσίων έργων, κατάλογος των οποίων επισυνάπτεται ως Παράρτημα 1.

9. Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς **προτρέπονται** όπως χρησιμοποιούν τα πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών, τα οποία βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, ως βάση για την ετοιμασία των εγγράφων των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων που επιλαμβάνονται.

10. Τονίζεται ότι τα πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών έχουν ετοιμαστεί για την παροχή καθοδήγησης και υποβοήθησης προς τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, ενώ αποτελεί αρμοδιότητα και ευθύνη τους να τροποποιούν κατάλληλα οποιεσδήποτε πρόνοιες των εγγράφων αυτών, στη βάση των δικών τους ιδιαίτεροτήτων και αναγκών, κατά την προετοιμασία ή / και τη διεξαγωγή του εκάστοτε διαγωνισμού.

11. Υπενθυμίζεται επίσης ότι είναι υποχρέωση όλων των αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων να εφαρμόζουν το Κοινό Λεξιλόγιο για τις Δημόσιες Συμβάσεις (CPV), το οποίο είναι διαθέσιμο στο Σύστημα e-Procurement.

ΜΕΡΟΣ IV – Εγγυήσεις συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και πιστής εκτέλεσης των συμβάσεων

12. Με στόχο τη διευκόλυνση της συμμετοχής των οικονομικών φορέων και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε δημόσιους διαγωνισμούς, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς προτρέπονται όπως εξακολουθήσουν να υιοθετούν τα πιο κάτω μέτρα, αναφορικά με τις εγγυήσεις που ζητούνται στα πλαίσια των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

A. Εγγυήσεις Συμμετοχής:

13. Να αποφεύγεται από τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς η απαίτηση για υποβολή εγγύησης συμμετοχής στους διαγωνισμούς. Αντί αυτής, είναι δυνατόν να απαιτείται η υποβολή «Δέσμευσης μη απόσυρσης προσφοράς», σύμφωνα με το πρότυπο που επισυνάπτεται ως Παράρτημα 2.

B. Εγγυήσεις Πιστής Εκτέλεσης:

14. Για συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών, να αποφεύγεται από τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς η απαίτηση για υποβολή εγγύησης πιστής εκτέλεσης, εκτός όπου οι υπηρεσίες ή οι προμήθειες είναι κρίσιμες για τη λειτουργία τους, ή όπου κρίνεται αναγκαία η ύπαρξη άμεσα διαθέσιμου προς χρήση ποσού για την αναθέτουσα αρχή / αναθέτοντα φορέα σε περίπτωση πλημμελούς εκτέλεσης της σύμβασης.

15. Για συμβάσεις έργων, εκεί όπου κρίνεται αναγκαία η απαίτηση για υποβολή εγγύησης πιστής εκτέλεσης, αυτή να μην υπερβαίνει τα πιο κάτω ποσοστά:

(α) Για συμβάσεις έργων μέχρι €100.000	0%
(β) Για συμβάσεις έργων από €100.001 μέχρι €1.000.000	2%
(γ) Για συμβάσεις έργων που υπερβαίνουν το €1.000.000	5%

16. Εξυπακούεται ότι οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς δύνανται να παρεκκλίνουν από την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Μέρος V – Κριτήρια επιλογής οικονομικών φορέων

17. Η ισχύουσα νομοθεσία, προνοεί ότι τα κριτήρια επιλογής των οικονομικών φορέων μπορεί να αφορούν:

- (α) Την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας,
- (β) την οικονομική και χρηματοοικονομική τους επάρκεια και
- (γ) την τεχνική και επαγγελματική τους ικανότητα.

18. Τα κριτήρια επιλογής πρέπει να σχετίζονται και να είναι ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης. Όσον αφορά τη **χρηματοοικονομική επάρκεια**, ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Η απαιτούμενη πείρα μπορεί να επεκταθεί πέραν των πέντε (5) ετών για έργα και των τριών (3) ετών για προμήθειες και υπηρεσίες, εφόσον αιτιολογηθεί και είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού ανταγωνισμού.

Σημειώνεται ότι, εκεί που κρίνεται ένα έργο ως πολύπλοκο ή σε περιπτώσεις που αναμένεται ότι κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης ο ανάδοχος θα κληθεί να αναλάβει σημαντικό οικονομικό κόστος για μεγάλο χρονικό διάστημα, κάθε αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας οφείλει να διασφαλίσει την ικανότητα του όποιου αναδόχου να ανταπεξέλθει οικονομικά, χωρίς να διακυβεύεται η ομαλή εκτέλεση των εργασιών. Προς τούτο, συστήνεται όπως κατά την ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού, να γίνεται εκτίμηση του ύψους της ανάγκης σε κεφάλαιο κίνησης για τον ανάδοχο και να ζητείται όπως ο επιτυχόντας προσφέροντας πριν την υπογραφή της σύμβασης, προσκομίζει δέσμευση πιστωτικού ιδρύματος για παροχή πιστωτικών διευκολύνσεων μέχρι το καθορισμένο ποσό προς τον ίδιο, ώστε να καλύπτεται, σε περίπτωση που χρειαστεί, η όποια ανάγκη του αναδόχου για διαθέσιμη ρευστότητα.

19. Για τις περιπτώσεις όπου για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ισχύουν τα ακόλουθα:

(α) Για τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα ή με την επαγγελματική πείρα, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, **μόνο εάν αυτοί θα εκτελέσουν τις εργασίες ή θα παρέχουν τις υπηρεσίες** για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

(β) Θα πρέπει να διασφαλίζεται η λήψη σχετικής δέσμευσης των άλλων φορέων.

(γ) Στην περίπτωση συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών που περιλαμβάνουν εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, οι αναθέτουσες αρχές /

αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων αποκλειστικά από τον ανάδοχο.

(δ) Όταν υπάρχει στήριξη ως προς τη χρηματοοικονομική επάρκεια, είναι δυνατό να απαιτείται η από κοινού ευθύνη του αναδόχου και του άλλου φορέα για την εκτέλεση της σύμβασης.

Μέρος VI – Κριτήρια ανάθεσης συμβάσεων και κοστολόγηση κύκλου ζωής

A. Ενοποίηση κριτηρίου ανάθεσης:

20. Η ισχύουσα νομοθεσία προνοεί ότι οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς βασίζουν την ανάθεση των συμβάσεων που συνάπτουν στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Συγκεκριμένα, το άρθρο 67 του Νόμου 73(Ι)/2016, καθώς και το άρθρο 79 του Νόμου 140(Ι)/2016, προνοούν ότι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι δυνατό να προσδιορίζεται βάσει:

- Της τιμής, όπως και στο προ ισχύον νομοθετικό πλαίσιο,
- του κόστους, με χρήση προσέγγισης αποτελεσματικότητας σε σχέση με το κόστος, όπως η κοστολόγηση του κύκλου ζωής και
- της βέλτιστης σχέσης τιμής – ποιότητας, η οποία εκτιμάται βάσει διάφορων κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων ποιοτικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης.

21. Ως εκ των πιο πάνω, η ενοποίηση του κριτηρίου ανάθεσης δεν έχει διαφοροποιήσει ουσιαστικά τις σχετικές επιλογές / δυνατότητες που παρέχονταν από το προ ισχύον νομοθετικό καθεστώς.

Ωστόσο, η ισχύουσα νομοθεσία, μέσω της ενοποίησης του κριτηρίου ανάθεσης, **προωθεί την περίληψη ποιοτικών παραμέτρων στις δημόσιες συμβάσεις**, καθώς και την αρχή της λήψης της μεγαλύτερης αξίας για τα δαπανώμενα χρήματα (value for money).

22. Σημειώνεται ότι για τη σύναψη συμβάσεων υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς είναι υποχρεωμένοι να χρησιμοποιούν αποκλειστικά το κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς που παρουσιάζει τη βέλτιστη σχέση τιμής – ποιότητας. Μόνο σε περίπτωση που συντρέχουν αιτιολογημένοι προς τούτο λόγοι, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς δύνανται, κατ' εξαίρεση, να χρησιμοποιούν το κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει της τιμής ή του κόστους για τη σύναψη συμβάσεων υπηρεσιών.

B. Βέλτιστη σχέση τιμής – ποιότητας:

23. Το κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς που παρουσιάζει τη βέλτιστη σχέση τιμής – ποιότητας, σημαίνει την τιμή ή το κόστος συν επιπρόσθετα ποιοτικά κριτήρια, δηλαδή θα πρέπει να έχει ως στόχο και να συνεπάγεται το **βέλτιστο συνδυασμό επιπέδου ποιότητας και αποτελεσματικότητας, με το λιγότερο δυνατό κόστος**. Σημειώνεται ότι το στοιχείο του κόστους είναι δυνατόν να λαμβάνει τη μορφή σταθερής τιμής ή κόστους, όπου οι οικονομικοί φορείς θα μπορούν να ανταγωνίζονται αποκλειστικά και μόνον βάσει ποιοτικών κριτηρίων.

Τα ποιοτικά κριτήρια είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν:

(α) Την ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, την προσβασιμότητα, το σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά, την εμπορία και τους σχετικούς όρους. Σημειώνεται ότι η δυνατότητα συμπερίληψης κοινωνικών παραμέτρων περιλαμβάνεται για πρώτη φορά στην ισχύουσα νομοθεσία.

Ως εκ τούτου, είναι δυνατό να αποδίδεται συγκεκριμένη βαρύτητα για άτομα προτεινόμενων ομάδων έργου, τα οποία έχουν προσληφθεί από τον προσφέροντα σε περίοδο που είναι πιστοποιημένος για την εφαρμογή διαδικασιών πρόσληψης / καλών πρακτικών από αρμόδιους φορείς πιστοποίησης, όπως ο Εθνικός Φορέας Πιστοποίησης για την ισότητα των φύλων στο χώρο εργασίας, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- Τεκμηριώνεται ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης σύμφωνα με την παράγραφο 25 κατωτέρω, π.χ θα παρέχουν τις ζητούμενες υπηρεσίες ή θα συμμετέχουν στην κατασκευή των παραδοτέων και
- η απόδοση της συγκεκριμένης βαρύτητας δεν περιορίζει υπέρμετρα τον ανταγωνισμό.

Νοείται ότι, εάν το επιτρέπει η φύση της σύμβασης, η εν λόγω κοινωνική παράμετρος ή / και άλλες κοινωνικές παράμετροι, όπως η πρόσληψη ανέργων ή προσώπων με αναπηρία, είναι δυνατόν να απαιτείται στα έγγραφα του διαγωνισμού ως όρος εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον συντρέχουν οι ως άνω αναφερθείσες προϋποθέσεις.

(β) Την οργάνωση, τα προσόντα και την πείρα του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, σε περίπτωση που η ποιότητα του απασχολούμενου προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης. Η ισχύουσα νομοθεσία ξεκαθαρίζει τη συγκεκριμένη δυνατότητα των αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων, η οποία δεν προέκυπτε ευθέως από το καταργηθέν νομοθετικό πλαίσιο.

(γ) Την εξυπηρέτηση μετά την πώληση, την τεχνική υποστήριξη, τους όρους παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, τη διαδικασία που θα χρησιμοποιηθεί και την περίοδο παράδοσης ή αποπεράτωσης της σύμβασης.

24. Στα έγγραφα των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τέτοια υπό βαθμολόγηση κριτήρια, τα οποία να διασφαλίζουν ότι κάθε προσφορά που θα αποκομίζει πλεονέκτημα ως οικονομικά συμφέρουσα / τεχνικά αρτιότερη, θα μπορεί να μεταφράζεται όντως σε **καλύτερης ποιότητας έργο, προμήθεια ή υπηρεσία** και να μην δίνονται μονάδες για ασαφή κριτήρια. Νοείται ότι, σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας κρίνει σκόπιμο, μπορεί να αποτείνεται στην ΑΑΔΣ για καθοδήγηση.

25. Στην ισχύουσα νομοθεσία διευκρινίζεται ότι το **κάθε κριτήριο ανάθεσης θα πρέπει να συνδέεται με το αντικείμενο της σύμβασης**. Τα κριτήρια ανάθεσης θεωρούνται ότι συνδέονται με τα έργα, τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες που θα παρασχεθούν στο πλαίσιο της σύμβασης σε σχέση με οποιαδήποτε πτυχή της και σε οποιοδήποτε από τα στάδια του κύκλου ζωής της. Ως εκ τούτου, είναι δυνατό να περιλαμβάνονται και παράγοντες που εμπλέκονται στη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, διάθεσης ή εμπορίας των εν λόγω έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, ή σε άλλο στάδιο του κύκλου ζωής τους, έστω και αν οι εν λόγω παράγοντες δεν αποτελούν μέρος της υλικής υπόστασής τους.

Τέτοιοι παράγοντες είναι για παράδειγμα η μη χρήση τοξικών χημικών στην παραγωγή των υπό προμήθεια προϊόντων ή η χρήση ενεργειακώς αποδοτικών μηχανημάτων κατά την παροχή των παρεχόμενων υπηρεσιών. Τα εν λόγω κριτήρια μπορούν να αφορούν επίσης τη χρήση προϊόντων Δίκαιου Εμπορίου (Fair Trade) κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον αυτό συνδέεται με τα προϊόντα που αποτελούν το αντικείμενο συγκεκριμένης σύμβασης και όχι απλά ως γενική πολιτική αγορών των οικονομικών φορέων.

26. Τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να διασφαλίζουν τη δυνατότητα **αποτελεσματικού ανταγωνισμού και να επιτρέπουν την επαλήθευση των πληροφοριών** που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς αυτά. Η αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας διευκρινίζουν στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης τη σχετική στάθμιση που προσδίδεται σε καθένα από τα κριτήρια και τα τυχόν υποκριτήρια ανάθεσης, εκτός εάν το κριτήριο ανάθεσης καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. Η στάθμιση μπορεί να εκφράζεται και βάσει περιθωρίου διακύμανσης με μέγιστο εύρος. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

Γ. Κοστολόγηση κύκλου ζωής:

27. Οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς δύνανται να αναθέτουν συμβάσεις με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει του κόστους, με χρήση προσέγγισης αποτελεσματικότητας σε σχέση με το κόστος. Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής είναι ένα παράδειγμα τέτοιας προσέγγισης, αλλά οι

αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν και άλλες προσεγγίσεις.

28. Η έννοια της κοστολόγησης του κύκλου ζωής μπορεί να περιλαμβάνει όλες τις πτυχές του κόστους καθ' όλο τον κύκλο ζωής των έργων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών και συγκεκριμένα:

(α) Το κόστος που βαραίνει την αναθέτουσα αρχή / αναθέτοντα φορέα ή άλλους χρήστες, όπως:

- i. Το κόστος που σχετίζεται με την απόκτηση,
- ii. το κόστος χρήσης, όπως για την κατανάλωση ενέργειας και άλλων πόρων,
- iii. το κόστος συντήρησης,
- iv. το κόστος που αφορά το τέλος του κύκλου ζωής, όπως το κόστος συλλογής και της ανακύκλωσης.

(β) Τις πτυχές του κόστους που οφείλονται σε εξωτερικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι είναι δυνατή η χρηματική αποτίμηση και η παρακολούθησή τους, όπως:

- i. Η ρύπανση που προκαλεί η εξόρυξη των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται στα προϊόντα,
- ii. η ρύπανση που προκαλείται από τα ίδια τα προϊόντα ή την κατασκευή τους,
- iii. το κόστος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων εκπομπών ρύπων,
- iv. το κόστος για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

29. Όταν μια αναθέτουσα αρχή / αναθέτων φορέας αξιολογεί το κόστος χρησιμοποιώντας την προσέγγιση της κοστολόγησης του κύκλου ζωής, αναφέρει στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης τα δεδομένα που πρέπει να υποβάλουν οι προσφέροντες και τη μέθοδο που θα χρησιμοποιηθεί για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής βάσει των εν λόγω δεδομένων. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του κόστους που οφείλεται σε περιβαλλοντικές εξωτερικές παρενέργειες οφείλει να πληροί το σύνολο των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- (α) Να βασίζεται σε κριτήρια που μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και δεν εισάγουν διακρίσεις. Συγκεκριμένα, όταν η μέθοδος δεν έχει εκπονηθεί για επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή, δεν πρέπει να οδηγεί σε αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων,
- (β) να είναι προσιτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη,
- (γ) τα απαιτούμενα δεδομένα να μπορούν να παρασχεθούν με εύλογες προσπάθειες από οικονομικούς φορείς.

Στις περιπτώσεις όπου με νομοθετική πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει καταστεί υποχρεωτική μια κοινή μέθοδος υπολογισμού του κόστους του κύκλου ζωής, η εν λόγω κοινή μέθοδος εφαρμόζεται για την αξιολόγηση του κόστους κύκλου ζωής. Προς το παρόν εφαρμόζεται μόνο μία τέτοια νομοθετική πράξη, συγκεκριμένα η Οδηγία 2009/33/EK, σχετικά

με την προώθηση καθαρών και ενεργειακώς αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών, [Παράρτημα XIII του Νόμου 73(Ι)/2016 και Παράρτημα XV του Νόμου 140(Ι)/2016].

ΜΕΡΟΣ VII – Ελάχιστες προθεσμίες και τρόπος υπολογισμού

30. Οι Νόμοι 73(Ι)/2016 και 140(Ι)/2016, καθορίζουν τις έξι (6) βασικές διαδικασίες που μπορούν να χρησιμοποιούν οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, για τη σύναψη συμβάσεων στον κλασικό τομέα και στους τομείς κοινής ωφελείας, ως ακολούθως:

- (α) Ανοικτή διαδικασία.
- (β) Κλειστή διαδικασία.
- (γ) Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση.
- (δ) Ανταγωνιστικός διάλογος.
- (ε) Σύμπραξη καινοτομίας.
- (στ) Διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

31. Για τις διαδικασίες οι οποίες περιλαμβάνουν δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης (διαγωνισμού) [περιπτώσεις (α) έως (ε)], ισχύουν ελάχιστες προθεσμίες για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, ως καταγράφονται στο Παράρτημα 3.

32. Σημειώνεται ότι ο Νόμος 11(Ι)/2017, δεν καθορίζει συγκεκριμένες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης τις οποίες οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς δύνανται να εφαρμόζουν, πλην όμως, θέτει κάποιες ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις που θα πρέπει να πληρούνται κατά τις εν λόγω διαδικασίες, όπως οι ελάχιστες προθεσμίες υποβολής αιτήσεων συμμετοχής και αρχικών προσφορών, όπως φαίνεται στο εν λόγω Παράρτημα 3.

33. Όσον αφορά τον τρόπο υπολογισμού των προθεσμιών, εφαρμόζεται ο Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου της 3^{ης} Ιουνίου του 1971, αντίγραφο του οποίου επισυνάπτεται ως Παράρτημα 4 στην παρούσα.

ΜΕΡΟΣ VIII – Συνοπτικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων

34. Στο άρθρο 90 του Νόμου 73(Ι)/2016 καθώς και στο άρθρο 103 του Νόμου 140(Ι)/2016 που εφαρμόζεται από τις κεντρικές κυβερνητικές αρχές προνοούνται οι ακόλουθες συνοπτικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Συγκεκριμένα, για συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία, εκτός Φ.Π.Α., δεν υπερβαίνει:

- (α) Τις 2.000 ευρώ για προμήθειες και έργα και τις 5.000 ευρώ για υπηρεσίες, η αναθέτουσα αρχή δύναται να αναθέτει απευθείας τη σύμβαση χωρίς να προηγηθεί η προβλεπόμενη από το Νόμο διαδικασία σύναψης σύμβασης,

(β) τις 15.000 ευρώ για προμήθειες και έργα και τις 25.000 ευρώ για υπηρεσίες, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητά την υποβολή γραπτών ή προφορικών προσφορών από περιορισμένο, κατά την κρίση της, αριθμό οικονομικών φορέων,

(γ) τις 50.000 ευρώ για προμήθειες και έργα και τις 80.000 ευρώ για υπηρεσίες, ή τα κατώτατα όρια όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών και τις 850.000 ευρώ όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων που προορίζονται να καλύψουν ανάγκες εκτός της επικράτειας της Δημοκρατίας, η αναθέτουσα αρχή δύναται να αναθέτει τη σύμβαση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με βάση την ακόλουθη διαδικασία:

- i. Η αναθέτουσα αρχή καταρτίζει έγγραφα διαγωνισμού, τα οποία αποστέλλει σε τουλάχιστον τέσσερις οικονομικούς φορείς της αιτιολογημένης επιλογής της, όταν από τις προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς προκύπτει εύλογα ότι ενδιαφέρονται να υποβάλουν προσφορά. Η αποστολή των εγγράφων διαγωνισμού σε λιγότερους από τέσσερις οικονομικούς φορείς πρέπει να δικαιολογείται επαρκώς.
- ii. Η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών δεν δύναται να είναι μικρότερη των επτά (7) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής πρόσκλησης.
- iii. Οι προσφορές υποβάλλονται στη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία και ώρα που αναφέρεται στην πρόσκληση για υποβολή προσφορών.

35. Επισημαίνεται ότι καμία σύμβαση δεν δύναται να καταταμηθεί με σκοπό την ευνοϊκή εφαρμογή των διατάξεων των εν λόγω άρθρων.

36. Όσον αφορά τη νέα υποχρέωση των αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων για προκαταρκτική διαβούλευση με τους οικονομικούς φορείς, πριν από τη χρήση συνοπτικών διαδικασιών για συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας μέχρι €50.000 (έργα / προμήθειες) και €80.000 (υπηρεσίες), ως βέλτιστη πρακτική, θα πρέπει να ακολουθούνται δύο στάδια πριν από την αποστολή των απαραίτητων εγγράφων διαγωνισμού σε τουλάχιστον τέσσερις οικονομικούς φορείς:

(α) Σε πρώτη φάση, να γίνεται τηλεφωνική επικοινωνία με τους εν δυνάμει ενδιαφερόμενους και κατάλληλους οικονομικούς φορείς, προκειμένου να ενημερωθούν σχετικά με το αντικείμενο της σκοπούμενης σύμβασης και να αποσπαστεί το προφορικό τους ενδιαφέρον.

(β) Σε περίπτωση που οι οικονομικοί φορείς παρουσιάζονται θετικοί, τότε τους διαβιβάζεται ηλεκτρονικά ή / και σε έντυπη μορφή περιγραφικό έγγραφο του αντικείμενου της σύμβασης και τους ζητείται να απαντήσουν γραπτώς για το κατά πόσο ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στον σχετικό διαγωνισμό.

Εφόσον ληφθεί το επίσημο (γραπτό) ενδιαφέρον από κατάλληλο αριθμό οικονομικών φορέων, τότε τους αποστέλλονται τα έγγραφα του διαγωνισμού. Οι πιο πάνω ενέργειες θα πρέπει να καταγράφονται και να καταχωρούνται μαζί με τη σχετική τεκμηρίωση στον διοικητικό φάκελο.

Μέρος ΙΧ – Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

A. Διεύρυνση κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών:

37. Οι κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, λόγω της φύσης τους, εξακολουθούν να έχουν περιορισμένη διασυνοριακή διάσταση, όπως ορισμένες κοινωνικές, υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες ή έχουν ειδικά χαρακτηριστικά που καθιστούν ακατάλληλη την εφαρμογή των κανονικών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Ο διευρυμένος πίνακας των κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία, επισυνάπτεται ως Παράρτημα 5.

38. Για τις κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, τα κατώτατα όρια πέραν των οποίων απαιτείται προκήρυξη σύμβασης σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι σημαντικά υψηλότερα από αυτά που ισχύουν για τις υπόλοιπες υπηρεσίες και ανέρχονται σε 750.000 ευρώ για τον κλασσικό τομέα και 1.000.000 ευρώ για τους τομείς κοινής ωφελείας.

39. Οι ελάχιστες υποχρεώσεις των αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων σε σχέση με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών, των οποίων η εκτιμώμενη αξία ισούται ή υπερβαίνει τα πιο πάνω αναφερθέντα κατώτατα όρια της Ε.Ε., περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

(α) Δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης, μέσω του Ηλεκτρονικού Συστήματος Σύναψης Συμβάσεων (e-Procurement),

(β) καταρτισμό εγγράφων διαδικασίας σύναψης σύμβασης (διαγωνισμού) που περιλαμβάνουν, όπου εφαρμόζεται, τις απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές, τη διαδικασία αξιολόγησης, το κριτήριο ανάθεσης σύμβασης, την προθεσμία υποβολής προσφορών καθώς και οποιοσδήποτε άλλες πληροφορίες κριθούν σκόπιμες από την αναθέτουσα αρχή / αναθέτοντα φορέα,

(γ) υποχρεωτική χρήση του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς που παρουσιάζει τη βέλτιστη σχέση τιμής – ποιότητας,

(δ) δημοσίευση γνωστοποίησης συναφθείσας σύμβασης, με την οποία δημοσιεύονται τα αποτελέσματα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, επίσης μέσω του Συστήματος e-Procurement.

40. Όσον αφορά τις συμβάσεις κοινωνικών και άλλων ειδικών υπηρεσιών εκτιμώμενης αξίας μικρότερης των κατωτάτων ορίων της Ε.Ε., η ισχύουσα νομοθεσία δεν απαιτεί τη δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης και των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά θα πρέπει να ετοιμάζονται κατάλληλα έγγραφα διαγωνισμού και να διεξάγεται μια κατά το δυνατό ανταγωνιστική διαδικασία σύναψης σύμβασης, όπου κρίνεται από την αναθέτουσα αρχή / αναθέτοντα φορέα ότι μπορεί να τύχει εφαρμογής. Για τις εν λόγω διαδικασίες, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η κατά το δυνατόν ευρύτερη συμμετοχή δυνητικών προσφερόντων και διασφάλισης σχετικού ανταγωνισμού, τα οποία θα καθορίζουν και το εύρος της δημοσιοποίησης, ή του αριθμού των προεπιλεγέντων. Επίσης, για τις συμβάσεις αυτές, δεν είναι υποχρεωτική η ανάθεση βάσει του κριτηρίου ανάθεσης της προσφοράς που παρουσιάζει τη βέλτιστη σχέση τιμής – ποιότητας, αλλά είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται τα κριτήρια ανάθεσης της χαμηλότερης τιμής, ή του χαμηλότερου κόστους, όπου εφαρμόζεται.

41. Ανεξαρτήτως του ύψους της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων αυτών, στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς, για συγκεκριμένους λόγους, δεν δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, οφείλουν να καθορίζουν τη διαδικασία που θα ακολουθήσουν για τη σύναψη τους, η οποία θα πρέπει να σέβεται τις βασικές αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις (διαφάνεια, ίση μεταχείριση και μη διάκριση των οικονομικών φορέων, αναλογικότητα και προστασία του ανταγωνισμού), υποστηριζόμενη από κατάλληλη τεκμηρίωση, καθώς και τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της συνετής χρηματοοικονομικής διαχείρισης. Επισημαίνεται ότι η ανάθεση των συμβάσεων για τις υπό αναφορά υπηρεσίες, θα πρέπει να γίνεται από τα αρμόδια κατά τη νομοθεσία όργανα, που είναι, με βάση τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και το ύψος της εκτιμώμενης δαπάνης, ο προϊστάμενος της ενδιαφερόμενης υπηρεσίας ή τα συμβούλια προσφορών, ανάλογα με την περίπτωση.

B. Καντίνες:

42. Οι υπηρεσίες καντίνας CPV 55510000-8 / διαχείρισης καντίνας CPV 55512000-2 / διαχείρισης κυλικείων CPV 55410000-7, εμπίπτουν επίσης στην υπό αναφορά κατηγορία ειδικών υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, με την ψήφιση του Νόμου 11(Ι)/2017, ο οποίος περιλαμβάνει στο πεδίο εφαρμογής του και τις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών, η καθιερωμένη τακτική να ζητούνται προσφορές για τη διαχείριση των κυλικείων του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα έναντι ενοικίου, με το λειτουργικό κόστος να παραμένει στον διαχειριστή, θα αποτελούν διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης.

43. Δεδομένου ότι η ανάθεση τέτοιων συμβάσεων εμπίπτει πλέον στην ισχύουσα νομοθεσία, θα πρέπει να γίνεται εκτίμηση της αξίας τους και στις σχετικές διαδικασίες να τηρούνται οι βασικές αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, ως έχουν αναφερθεί ανωτέρω. Για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητη η δημοσίευση και διεξαγωγή διαγωνισμών σε τακτά χρονικά διαστήματα, αναλόγως των αναγκών κάθε αναθέτουσας αρχής / αναθέτοντα φορέα.

ΜΕΡΟΣ Χ – Πράσινες δημόσιες συμβάσεις

44. Το Σχέδιο Δράσης για τις «Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις», του οποίου τον συντονιστικό ρόλο έχει αναλάβει το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ως έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31/01/2012, είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.moa.gov.cy/moa/environment.

45. Τον Απρίλιο του 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει αναθεωρημένο εγχειρίδιο για τη συμπερίληψη περιβαλλοντικών παραμέτρων στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το οποίο έχει σκοπό την παροχή καθοδήγησης, τόσο από νομικής πλευράς όσο και από πλευράς βέλτιστων πρακτικών, προς τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς. Στο εν λόγω εγχειρίδιο αναλύονται οι πρακτικές δυνατότητες που παρέχονται από την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για πράσινες δημόσιες συμβάσεις, δηλαδή την περίληψη, όπου είναι δυνατό, περιβαλλοντικών παραμέτρων σε κάθε στάδιο της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Ταυτόχρονα, εξετάζονται απλές και αποτελεσματικές λύσεις που είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται για τη σύναψη πράσινων δημοσίων συμβάσεων και παρατίθενται σχετικά ευρωπαϊκά παραδείγματα, καθώς και γενική επισκόπηση του τρόπου διαχείρισης συγκεκριμένων τομέων για πράσινες δημόσιες συμβάσεις, ήτοι κτίρια, τρόφιμα και υπηρεσίες εστίασης, οχήματα οδικών μεταφορών και προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια.

Το υπό αναφορά εγχειρίδιο είναι διαθέσιμο στο διαδικτυακό χώρο EUROPA της Ευρωπαϊκής Ένωσης (www.ec.europa.eu/environment/gpp) και στα ελληνικά. Ως εκ των πιο πάνω, γίνεται προτροπή για μελέτη του εν λόγω εγχειριδίου, για σχετική καθοδήγηση. Λόγω του ότι το εγχειρίδιο αναφέρεται στις πρόνοιες των ευρωπαϊκών Οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, στο Παράρτημα 6 παρατίθεται η αντιστοιχία μεταξύ των σχετικών άρθρων των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και της εθνικής εναρμονιστικής νομοθεσίας.

ΜΕΡΟΣ XI – Ενεργειακή απόδοση συμβάσεων

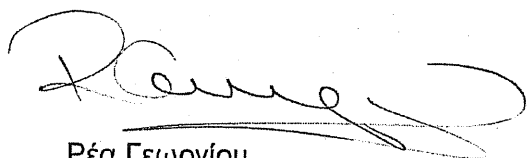
46. Στο άρθρο 15 του περί της Ενεργειακής Απόδοσης κατά την Τελική Χρήση και τις Ενεργειακές Υπηρεσίες Νόμου 31(I)/2009, ως έχει τροποποιηθεί από το Νόμο 149(I)/2015, προνοείται ότι η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων δύναται να εκδίδει εγκυκλίους σχετικά με την εφαρμογή των πιο κάτω, αφού ζητήσει και λάβει τις απόψεις των αρμοδίων Υπηρεσιών του κράτους.

Το συγκεκριμένο άρθρο αναφέρει ότι οι κεντρικές κυβερνητικές αρχές, πρέπει να αγοράζουν μόνο προϊόντα, υπηρεσίες και κτίρια υψηλής ενεργειακής απόδοσης, εφόσον αυτό συνάδει με την οικονομική αποδοτικότητα, την οικονομική σκοπιμότητα, τη γενικότερη βιωσιμότητα, την τεχνική καταλληλότητα και τον επαρκή ανταγωνισμό, βάσει των ενεργειακών προτύπων που αναφέρονται στο Παράρτημα II του εν λόγω Νόμου, όταν η εκτιμώμενη αξία των σχετικών συμβάσεων ισούται ή υπερβαίνει τα κατώτατα όρια της Ε.Ε.

Σημειώνεται ότι οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, προτρέπονται από τη συγκεκριμένη νομοθεσία να αγοράζουν επίσης προϊόντα, υπηρεσίες και κτίρια υψηλής ενεργειακής απόδοσης, ενώ η συγκεκριμένη υποχρέωση δεν ισχύει για τις κεντρικές κυβερνητικές αρχές που συνάπτουν συμβάσεις στον τομέα της άμυνας.

46. Σε περίπτωση ύπαρξης εύλογων αμφιβολιών κατά πόσο τα πλέον αποδοτικά προϊόντα / υπηρεσίες / κτίρια που είναι διαθέσιμα στην αγορά και που πληρούν τα πρότυπα που καθορίζονται στο Παράρτημα II του Νόμου 31(Ι)/2009, πληρούν ταυτόχρονα και τις προϋποθέσεις για οικονομική αποδοτικότητα, οικονομική σκοπιμότητα, γενικότερη βιωσιμότητα, τεχνική καταλληλότητα και επάρκεια ανταγωνισμού, τότε η υποχρέωση να αγοραστούν αυτά τα προϊόντα / υπηρεσίες / κτίρια δεν υφίσταται. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή έχει την ευθύνη να αποδείξει με διαφάνεια και να τεκμηριώσει την κατάληξη της στο εν λόγω συμπέρασμα, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους και κατευθυντήριες γραμμές που παρατίθενται στο Παράρτημα 7, οι οποίες εκδόθηκαν σε συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία Ενέργειας (Υ.Ε.Ε.Β.Τ.) και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εισαγωγή των σχετικών απαιτήσεων απόδοσης στα έγγραφα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Δεδομένου ότι αρμόδια Υπηρεσία στη Δημοκρατία για την παρακολούθηση των προνοιών του Νόμου 31(Ι)/2009 είναι η Υπηρεσία Ενέργειας (Υ.Ε.Ε.Β.Τ.), για περισσότερη καθοδήγηση σε σχέση με το θέμα και τις κατευθυντήριες γραμμές του Παραρτήματος 7, οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποτείνονται στην αρμόδια Υπηρεσία.

Ρέα Γεωργίου
Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας

ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

1. Πρότυπα Σχέδια Εγγράφων Διαγωνισμού για Έργα με βάση το Νόμο Ν.73(Ι)/2016.
(Ανοιχτή Διαδικασία).
2. Πρότυπα Σχέδια Εγγράφων Διαγωνισμού για Προμήθειες με βάση το Νόμο Ν.73(Ι)/2016.
(Ανοιχτή Διαδικασία).
3. Πρότυπα Σχέδια Εγγράφων Διαγωνισμού για Υπηρεσίες με βάση το Νόμο 73(Ι)/2016.
(Ανοιχτή Διαδικασία).
4. Απλοποιημένα Πρότυπα Έγγραφα για Διαγωνισμούς κάτω των ορίων για Υπηρεσίες και Προμήθειες.
5. Όροι Συμβολαίου για Μελέτη και Κατασκευή Δημοσίων Έργων –
ΜΕΡΟΣ Ι (Γενικοί Όροι).
6. Όροι Συμβολαίου για Μελέτη και Κατασκευή και Συντήρηση Δημοσίων Έργων –
ΜΕΡΟΣ Ι (Γενικοί Όροι).
7. Όροι Συμβολαίου για Μελέτη και Κατασκευή Δημοσίων Έργων –
ΜΕΡΟΣ ΙΙ (Ειδικό Όροι).
8. Πρότυπα Σχέδια Εγγράφων Διαγωνισμού για Διαφημιστικές Υπηρεσίες.
9. Πρότυπα Σχέδια Εγγράφων Διαγωνισμού για Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλων Μελετητών Οικοδομικών Έργων – ΤΟΜΟΣ Β (Σύμβαση Παροχής Υπηρεσιών Συμβούλων Μελετητών)
10. Πρότυπα Σχέδια Εγγράφων Διαγωνισμού για Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλων Μελετητών Οικοδομικών Έργων – Προσάρτημα: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΝΤΥΠΩΝ
11. Πρότυπα Σχέδια Εγγράφων Διαγωνισμού για Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλων Μελετητών Οικοδομικών Έργων – ΤΟΜΟΣ Α – (Οδηγίες προς τους Οικονομικούς Φορείς)
12. Πρότυπο Έγγραφο Πρόσκλησης Υποβολής Προσφοράς για Αγορά Νομικών Υπηρεσιών

ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΜΗ ΑΠΟΣΥΡΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ**Διαγωνισμός αρ. -----**

1. Αναφερόμαστε στην προσφορά που έχουμε υποβάλει για _____, η οποία ισχύει για την περίοδο που καθορίζεται στα έγγραφα του διαγωνισμού και την οποία, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού, οι προσφέροντες δεν έχουν δικαίωμα να αποσύρουν.

2. Γνωρίζουμε ότι με βάση τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού σε περίπτωση που:
- (α) αποσύρουμε την προσφορά μας ή μέρος της μετά την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών και κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος των προσφορών, ή
 - (β) έχει διαπιστωθεί ότι έχουμε υποβάλει οποιαδήποτε ψευδή δήλωση ή πλαστό πιστοποιητικό, ή
 - (γ) έχοντας ειδοποιηθεί για την αποδοχή της Προσφοράς μας από την Αναθέτουσα Αρχή κατά την περίοδο ισχύος της Προσφοράς, και έχοντας ειδοποιηθεί να προσέλθουμε για την υπογραφή της Σύμβασης:
 - (i) έχουμε αρνηθεί ή παραλείψει να προσκομίσουμε εμπρόθεσμα οποιοδήποτε Πιστοποιητικό και/ή άλλο έγγραφο και/ή την Εγγύηση Πιστής Εκτέλεσης Συμβολαίου και/ή να εκπληρώσει οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση που απορρέει από τη συμμετοχή μας στο διαγωνισμό, ή
 - (ii) έχουμε αρνηθεί ή παραλείψει να υπογράψουμε τη Σύμβαση,

είναι δυνατό να μας επιβληθούν οι πιο κάτω κυρώσεις:

- α. αποκλεισμό από του δικαιώματος ανάθεσης της Σύμβασης, και
- β. στις προβλεπόμενες από τον Νόμο και τους Κανονισμούς κυρώσεις αναφορικά με συμμετοχή σε μελλοντικούς διαγωνισμούς που οδηγούν σε ανάθεση δημόσιας σύμβασης.

3. Επιπρόσθετα **αναλαμβάνουμε την υποχρέωση να καταβάλουμε στην Αναθέτουσα Αρχή, ως αποζημίωση ποσό ίσο με το 5% της τιμής της προσφοράς μας ή του μέρους αυτής που έχει αποσυρθεί.**

Υπογραφή Προσφέροντος ή Εκπροσώπου του

Όνομα υπογράφοντος

Αρ. Δελτίου Ταυτότητας/Διαβατηρίου υπογράφοντος

Ιδιότητα υπογράφοντος

Ημερομηνία

Στοιχεία Προσφέροντος¹

Όνομα Προσφέροντος

Σημείωση 1: Σε περίπτωση κοινοπραξίας φυσικών και/ή νομικών προσώπων να αναφερθούν τα στοιχεία για την κοινοπραξία και τα στοιχεία κάθε μέλους της κοινοπραξίας.

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣΝΟΜΟΣ 73(Ι)/2016ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΙΣΗ Ή ΑΝΩΤΕΡΗ ΤΩΝ ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

<u>Διαδικασία</u>	<u>Άρθρο</u>		<u>Μέρες</u>
Ανοικτή	24 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	35
	24 (3)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης όταν έχει δημοσιευτεί προκαταρτική προκήρυξη .	15
	24 (4)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	15
	24 (5)	Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών η προθεσμία παραλαβής προσφορών μειώνεται κατά 5 μέρες, επομένως ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	30
	52 (1)(β)	Όταν δεν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η προθεσμία υποβολής προσφορών παρατείνεται κατά 5 μέρες.	40
	44(3)(α)(i) 52 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	6
	44(3)(α)(i) 52 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών σε διαδικασία για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση του άρθρου 24(4).	4
Κλειστή	25 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	30
	25 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	30
	25 (5)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης όταν έχει δημοσιευτεί προκαταρτική προκήρυξη .	10

	25 (7)	Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών η προθεσμία παραλαβής προσφορών μειώνεται κατά 5 μέρες, επομένως ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	25
	52 (1)(β)	Όταν δεν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η προθεσμία υποβολής προσφορών παρατείνεται κατά 5 μέρες.	35
	25 (8)(α)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	15
	25 (8)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
	44(3)(α)(i) 52 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	6
	44(3)(α)(i) 52 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών σε διαδικασία για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση του άρθρου 25(8).	4
Ανταγωνιστική Διαδικασία με Διαπραγμάτευση	26 (3)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	30
	26 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	30
	26 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης όταν έχει δημοσιευτεί προκαταρκτική προκήρυξη .	10
	26 (4)	Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών η προθεσμία παραλαβής προσφορών μειώνεται κατά 5 μέρες, επομένως ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	25
	52 (1)(β)	Όταν δεν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η προθεσμία υποβολής προσφορών παρατείνεται κατά 5 μέρες.	35

	26 (4)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	15
	26 (4)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
Ανταγωνιστικός Διάλογος	27 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	30
		Δεν καθορίζεται προθεσμία για παραλαβή των προσφορών.	
Σύμπραξη Καινοτομίας	28 (5)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	30
		Δεν καθορίζεται προθεσμία για παραλαβή των προσφορών.	

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΩΝ ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

<u>Διαδικασία</u>	<u>Άρθρο</u>		<u>Μέρες</u>
Ανοικτή	89 (1)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
	89 (1)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	10
	89 (1)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	4
	89 (1)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών σε διαδικασία για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση του άρθρου 89(1)(β).	3
Κλειστή	89 (2)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
	89 (2)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	14
	89 (2)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	10

	89 (2)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
	89 (2)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	4
	89 (2)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών σε διαδικασία για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση του άρθρου 89(2)(β).	3
Ανταγωνιστική Διαδικασία με Διαπραγμάτευση	89 (3)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
	89 (3)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	14
	89 (3)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	10
	89 (3)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
Ανταγωνιστικός Διάλογος	89 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
		Δεν καθορίζεται προθεσμία για παραλαβή των προσφορών.	
Σύμπραξη Καινοτομίας	89 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
		Δεν καθορίζεται προθεσμία για παραλαβή των προσφορών.	
Συνοπτική Διαδικασία	90 (1)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	7

ΝΟΜΟΣ 140(Ι)/2016**ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΙΣΗ Ή ΑΝΩΤΕΡΗ ΤΩΝ ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ**

Διαδικασία	Άρθρο		Μέρες
Ανοικτή	39 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	35
	39 (3)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης όταν έχει δημοσιευτεί περιοδική ενδεικτική προκήρυξη .	15
	39 (4)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	15
	39 (5)	Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών η προθεσμία παραλαβής προσφορών μειώνεται κατά 5 μέρες, επομένως ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	30
	69 (1)(γ)	Όταν δεν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η προθεσμία υποβολής προσφορών παρατείνεται κατά 5 μέρες.	40
	60(3)(α)(i) 69 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από τον Αναθέτοντα Φορέα πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	6
	60(3)(α)(i) 69 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από τον Αναθέτοντα Φορέα πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών σε διαδικασία για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση του άρθρου 39(4).	4
Κλειστή	40 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	30
	40 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	10
	69 (1)(γ)	Όταν δεν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η προθεσμία υποβολής προσφορών παρατείνεται κατά 5 μέρες.	15

	60(3)(α)(i) 69 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από τον Αναθέτοντα Φορέα πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	6
Διαδικασία με Διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού	41 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	30
	41 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
	60(3)(α)(i) 69 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από τον Αναθέτοντα Φορέα πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	6
Ανταγωνιστικός Διάλογος	42 (2)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	30
		Δεν καθορίζεται προθεσμία για παραλαβή των προσφορών.	
Σύμπραξη Καινοτομίας	43 (5)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	30
		Δεν καθορίζεται προθεσμία για παραλαβή των προσφορών.	

ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΩΝ ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

(εφαρμόζεται μόνο για τις κεντρικές κυβερνητικές αρχές)

<u>Διαδικασία</u>	<u>Άρθρο</u>		<u>Μέρες</u>
Ανοικτή	102 (1)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
	102 (1)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	10
	102 (1)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Κεντρική Κυβερνητική Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	4
	102 (1)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Κεντρική Κυβερνητική Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών σε διαδικασία για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση του άρθρου 102(1)(β).	3
Κλειστή	102 (2)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14

	102 (2)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
	102 (2)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	10
	102 (2)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
	102 (2)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Κεντρική Κυβερνητική Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	4
	102 (2)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Κεντρική Κυβερνητική Αρχή πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών σε διαδικασία για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση του άρθρου 102(2)(β).	3
Διαδικασία με Διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού	102 (3)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
	102 (3)(α)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
	102 (3)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	10
	102 (3)(β)	Για δεόντως αιτιολογημένη επείγουσα κατάσταση , ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	10
Ανταγωνιστικός Διάλογος	102 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
		Δεν καθορίζεται προθεσμία για παραλαβή των προσφορών.	
Σύμπραξη Καινοτομίας	102 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης.	14
		Δεν καθορίζεται προθεσμία για παραλαβή των προσφορών.	
Συνοπτική Διαδικασία	103 (1)(γ)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	7

ΝΟΜΟΣ 11(Ι)/2017ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΙΣΗ Ή ΑΝΩΤΕΡΗ ΤΩΝ ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

<u>Διαδικασία</u>	<u>Άρθρο</u>		<u>Μέρες</u>
Σύμβαση Παραχώρησης	35 (3)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης παραχώρησης.	30
	35 (4)	Ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.	22
	35 (5)	Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών η προθεσμία παραλαβής προσφορών μειώνεται κατά 5 μέρες, επομένως ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης, όταν προσφέρεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα.	17
	28 (3)	Ελάχιστη προθεσμία παροχής πρόσθετων πληροφοριών από την Αναθέτουσα Αρχή/ Αναθέτοντα Φορέα πριν από την προθεσμία παραλαβής των προσφορών.	6

31971R1182

Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου της 3ης Ιουνίου 1971 περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες

Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 124 της 08/06/1971 σ. 0001 - 0002

Φινλανδική ειδική έκδοση: Κεφάλαιο 1 τόμος 1 σ. 0071

Δανική ειδική έκδοση: Σειρά I Κεφάλαιο 1971(II) σ. 0311

Σουηδική ειδική έκδοση: Κεφάλαιο 1 τόμος 1 σ. 0071

Αγγλική ειδική έκδοση: Σειρά I Κεφάλαιο 1971(II) σ. 0354

Ελληνική ειδική έκδοση: Κεφάλαιο 01 τόμος 1 σ. 0131

Ισπανική ειδική έκδοση: Κεφάλαιο 01 τόμος 1 σ. 0149

Πορτογαλική ειδική έκδοση : Κεφάλαιο 01 τόμος 1 σ. 0149

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ, ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 1182/71 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 3ης Ιουνίου 1971 περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 235,

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, και ιδίως το άρθρο 203,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Συνελεύσεως(1),

Εκτιμώντας:

ότι πολλές πράξεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής καθορίζουν προθεσμίες, ημερομηνίες ή διορίες και χρησιμοποιούν τους όρους "εργάσιμες ημέρες" ή "αργίες"-

ότι είναι αναγκαίο να θεσπισθούν επί του θέματος αυτού ενιαίοι γενικοί κανόνες-

ότι σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατό να καταστεί αναγκαίο, ορισμένες πράξεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής να παρεκκλίνουν από τους γενικούς κανόνες-

ότι, για την πραγματοποίηση των στόχων των Κοινοτήτων, είναι αναγκαίο να εξασφαλισθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και επομένως να καθορισθούν οι γενικοί κανόνες που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, στις ημερομηνίες και στις διορίες-

ότι οι συνθήκες δεν προβλέπουν τις απαιτούμενες εξουσίες για την θέσπιση των κανόνων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Εκτός αντιθέτων διατάξεων, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις πράξεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής που εξεδόθησαν ή θα εκδοθούν δυνάμει της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ή της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I Προθεσμίες

Άρθρο 2

1. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, ως "αργίες" νοούνται όλες οι ημέρες που προβλέπονται ως αργίες στο Κράτος μέλος ή στο όργανο των Κοινοτήτων, όπου πρέπει να αναληφθεί κάποια ενέργεια.

Προς το σκοπόν αυτόν κάθε Κράτος μέλος διαβιβάζει στην Επιτροπή κατάλογο των ημερών που προβλέπονται ως αργίες από τη νομοθεσία του. Η Επιτροπή δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών

Κοινοτήτων τους καταλόγους που της έχουν διαβιβασθεί από τα Κράτη μέλη, συμπληρωμένους με τις ημέρες που προβλέπονται ως αργίες στα όργανα της Κοινότητας.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, ως "εργάσιμες ημέρες", νοούνται όλες οι ημέρες, εκτός από τις αργίες, τις Κυριακές και τα Σάββατα.

Άρθρο 3

1. Αν προθεσμία που προσδιορίζεται κατά ώρες υπολογίζεται από τη στιγμή που συμβαίνει κάποιο γεγονός ή πραγματοποιείται κάποια ενέργεια, η ώρα κατά την οποία συμβαίνει το γεγονός αυτό ή πραγματοποιείται η ενέργεια αυτή, δεν υπολογίζεται στη προθεσμία.

Αν προθεσμία που προσδιορίζεται κατά ημέρες, εβδομάδες, μήνες ή έτη υπολογίζεται από τη στιγμή που συμβαίνει κάποιο γεγονός ή πραγματοποιείται κάποια ενέργεια, η ημέρα κατά την οποία συμβαίνει το γεγονός αυτό ή πραγματοποιείται η ενέργεια αυτή, δεν υπολογίζεται στην προθεσμία.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 1 και 4:

α) προθεσμία που προσδιορίζεται κατά ώρες αρχίζει με την έναρξη της πρώτης ώρας και λήγει με την παρέλευση της τελευταίας ώρας της προθεσμίας-

β) προθεσμία που προσδιορίζεται κατά ημέρες αρχίζει με την έναρξη της πρώτης ώρας της πρώτης ημέρας και λήγει με την παρέλευση της τελευταίας ώρας της τελευταίας ημέρας της προθεσμίας-

γ) προθεσμία που προσδιορίζεται κατά εβδομάδες, μήνες ή έτη αρχίζει με την έναρξη της πρώτης ημέρας της προθεσμίας και λήγει με την παρέλευση της τελευταίας ώρας της ημέρας της τελευταίας εβδομάδας, του τελευταίου μήνα ή του τελευταίου έτους, που είναι κατά την ονομασία ή τον αριθμό αντίστοιχη με την ημέρα ενάρξεως της προθεσμίας- αν σε προθεσμία που προσδιορίζεται κατά μήνες ή έτη δεν υπάρχει στον τελευταίο μήνα η ημέρα που καθορίζεται για τη λήξη της, η προθεσμία αυτή λήγει με την παρέλευση της τελευταίας ώρας της τελευταίας ημέρας του εν λόγω μήνα-

δ) αν προθεσμία περιλαμβάνει τμήματα μηνών, για τον υπολογισμό των τμημάτων αυτών θεωρείται ότι ο μήνας έχει τριάντα ημέρες.

3. Οι προθεσμίες περιλαμβάνουν τις αργίες, τα Σάββατα και τις Κυριακές, εκτός αν αυτές εξαιρούνται ρητά ή αν οι προθεσμίες προσδιορίζονται κατά εργάσιμες ημέρες.

4. Αν η τελευταία ημέρα προθεσμίας που δεν προδιορίζεται κατά ώρες είναι αργία, Κυριακή ή Σάββατο, η προθεσμία λήγει με την παρέλευση της τελευταίας ώρας της επομένης εργάσιμης ημέρας.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στις προθεσμίες που υπολογίζονται αναδρομικά από ορισμένη ημερομηνία ή ορισμένο γεγονός.

5. Κάθε προθεσμία δύο ή περισσότερων ημερών περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο εργάσιμες ημέρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II Ημερομηνίες και διορίες

Άρθρο 4

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις του άρθρου 3, εκτός από τις παραγράφους 4 και 5, εφαρμόζονται στις προθεσμίες που οι πράξεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής ή οι διατάξεις των πράξεων αυτών αρχίζουν να ισχύουν, να αποκτούν ενέργεια ή να εφαρμόζονται ή παύουν να ισχύουν, να έχουν ενέργεια ή να εφαρμόζονται.

2. Όπου πράξεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής ή διατάξεις των πράξεων αυτών αρχίζουν να ισχύουν, να αποκτούν ενέργεια ή να εφαρμόζονται σε ορισμένη ημερομηνία, ως έναρξή τους υπολογίζεται η έναρξη της πρώτης ώρας της ημέρας που αντιστοιχεί στην ημερομηνία αυτή.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης όπου οι εν λόγω πράξεις ή διατάξεις πρέπει να αρχίσουν να ισχύουν, να αποκτούν ενέργεια ή να εφαρμόζονται εντός ορισμένου αριθμού ημερών από τη στιγμή που συμβαίνει κάποιο γεγονός ή πραγματοποιείται κάποια ενέργεια.

3. Όπου πράξεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής ή διατάξεις των πράξεων αυτών παύουν να ισχύουν, να έχουν ενέργεια ή να εφαρμόζονται σε ορισμένη ημερομηνία, ως λήξη τους υπολογίζεται η παρέλευση της τελευταίας ώρας της ημέρας που αντιστοιχεί στην ημερομηνία αυτή.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης όπου οι εν λόγω πράξεις ή διατάξεις πρέπει να παύσουν να ισχύουν, να έχουν ενέργεια ή να εφαρμόζονται εντός ορισμένου αριθμού ημερών από τη στιγμή που συμβαίνει κάποιο γεγονός ή πραγματοποιείται κάποια ενέργεια.

Άρθρο 5

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις του άρθρου 3, εκτός από τις παραγράφους 4 και 5, εφαρμόζονται όταν κατ' εφαρμογή πράξεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, κάποια ενέργεια δύναται ή πρέπει να αναληφθεί σε ορισμένο χρονικό σημείο.

2. Όταν, κατ' εφαρμογή πράξεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, κάποια ενέργεια δύναται ή πρέπει να αναληφθεί σε ορισμένη ημερομηνία, η ανάληψή της δύναται ή πρέπει να πραγματοποιηθεί μεταξύ της ενάρξεως της πρώτης και της παρελεύσεως της τελευταίας ώρας της ημέρας που αντιστοιχεί στην ημερομηνία αυτή.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης όπου, κατ' εφαρμογή μιας πράξεως του Συμβουλίου ή της Επιτροπής, κάποια ενέργεια δύναται ή πρέπει να αναληφθεί εντός ορισμένου αριθμού ημερών από τη στιγμή που συμβαίνει κάποιο γεγονός ή πραγματοποιείται κάποια άλλη ενέργεια.

Άρθρο 6

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιουλίου 1971.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε Κράτος μέλος.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις 3 Ιουνίου 1971.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

R. PLEVEN

(1) ΕΕ αριθ. Α 51 της 29. 4. 1970, σ. 25.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**1. Υπηρεσίες υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες και συναφείς προς αυτές υπηρεσίες:**

- 75200000-8 Παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο
 75231200-6 Υπηρεσίες που σχετίζονται με την κράτηση ή την κοινωνική επανένταξη εγκληματιών
 75231240-8 Υπηρεσίες δικαστικής επιτήρησης
 79611000-0 Παροχή υπηρεσιών για την ανεύρεση εργασίας
 79622000-0 Υπηρεσίες διάθεσης προσωπικού οικιακών βοηθών
 79624000-4 Υπηρεσίες διάθεσης νοσηλευτικού προσωπικού
 79625000-1 Υπηρεσίες διάθεσης ιατρικού προσωπικού
 85000000-9 Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες
 85100000-0 Υγειονομικές υπηρεσίες
 85110000-3 Νοσοκομειακές και συναφείς υπηρεσίες
 85111000-0 Νοσοκομειακές υπηρεσίες
 85111100-1 Υπηρεσίες χειρουργικών μονάδων
 85111200-2 Νοσοκομειακές ιατρικές υπηρεσίες
 85111300-3 Νοσοκομειακές γυναικολογικές υπηρεσίες
 85111310-6 Υπηρεσίες γονιμοποίησης σε δοκιμαστικό σωλήνα (in-vitro)
 85111320-9 Υπηρεσίες μαιευτηρίου
 85111400-4 Νοσοκομειακές υπηρεσίες υγειονομικής αποκατάστασης
 85111500-5 Νοσοκομειακές ψυχιατρικές υπηρεσίες
 85111600-6 Υπηρεσίες σχετιζόμενες με την όρθωση
 85111700-7 Υπηρεσίες οξυγονοθεραπείας
 85111800-8 Υπηρεσίες παθολογίας
 85111810-1 Υπηρεσίες ανάλυσης αίματος
 85111820-4 Υπηρεσίες βακτηριολογικής ανάλυσης
 85111900-9 Νοσοκομειακές υπηρεσίες αιμοδιάλυσης
 85112000-7 Νοσοκομειακές υπηρεσίες υποστήριξης
 85112100-8 Υπηρεσίες παροχής σεντονίων
 85112200-9 Υπηρεσίες περίθαλψης σε εξωτερικά ιατρεία
 85120000-6 Ιατρικές και συναφείς υπηρεσίες
 85121000-3 Ιατρικές υπηρεσίες
 85121100-4 Ιατρικές υπηρεσίες παρεχόμενες από γιατρούς γενικής ιατρικής
 85121200-5 Ιατρικές υπηρεσίες παρεχόμενες από ειδικευμένους γιατρούς
 85121210-8 Γυναικολογικές ή μαιευτικές υπηρεσίες
 85121220-1 Νεφρολογικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες ειδικευμένου ιατρού για το κεντρικό νευρικό σύστημα
 85121230-4 Καρδιολογικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες ειδικευμένου πνευμονολόγου
 85121231-1 Καρδιολογικές υπηρεσίες
 85121232-8 Υπηρεσίες ειδικευμένου πνευμονολόγου
 85121240-7 Ωτορινολαρυγγολογικές ή ακουσολογικές υπηρεσίες
 85121250-0 Γαστροεντερολογικές και γηριατρικές υπηρεσίες
 85121251-7 Γαστροεντερολογικές υπηρεσίες
 85121252-4 Γηριατρικές υπηρεσίες
 85121270-6 Ψυχιατρικές ή ψυχολογικές υπηρεσίες
 85121271-3 Υπηρεσίες οικημάτων για άτομα με ψυχολογικές διαταραχές
 85121280-9 Οφθαλμολογικές, δερματολογικές ή ορθοπεδικές υπηρεσίες
 85121281-6 Οφθαλμολογικές υπηρεσίες
 85121282-3 Δερματολογικές υπηρεσίες
 85121283-0 Ορθοπεδικές υπηρεσίες
 85121290-2 Παιδιατρικές ή ουρολογικές υπηρεσίες
 85121291-9 Παιδιατρικές υπηρεσίες
 85121292-6 Ουρολογικές υπηρεσίες
 85121300-6 Ιατρικές υπηρεσίες παρεχόμενες από χειρουργούς γιατρούς
 85130000-9 Οδοντιατρικές και συναφείς υπηρεσίες
 85131000-6 Οδοντιατρικές υπηρεσίες
 85131100-7 Ορθοδοντικές υπηρεσίες
 85131110-0 Υπηρεσίες ορθοδοντικής χειρουργικής
 85140000-2 Διάφορες υγειονομικές υπηρεσίες

- 85141000-9 Υπηρεσίες παρεχόμενες από ιατρικό προσωπικό
85141100-0 Υπηρεσίες μαιών
85141200-1 Υπηρεσίες νοσοκόμων
85141210-4 Ιατρικές υπηρεσίες κατ' οίκον
85141211-1 Υπηρεσίες αιμοκάθαρσης κατ' οίκον
85141220-7 Συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται από νοσοκόμους
85142000-6 Παραϊατρικές υπηρεσίες
85142100-7 Υπηρεσίες φυσιοθεραπείας
85142200-8 Υπηρεσίες ομοιοπαθητικής
85142300-9 Υπηρεσίες υγιεινής
85142400-0 Υπηρεσίες παράδοσης κατ' οίκον ειδών κατά της ακράτειας
85143000-3 Υπηρεσίες ασθενοφόρων
85144000-0 Υπηρεσίες οίκων παροχής υγειονομικής περίθαλψης
85144100-1 Υπηρεσίες νοσοκόμων με εσωτερική διαμονή
85145000-7 Υπηρεσίες ιατρικών εργαστηρίων
85146000-4 Υπηρεσίες τραπεζών αίματος
85146100-5 Υπηρεσίες τραπεζών σπέρματος
85146200-6 Υπηρεσίες τραπεζών ανθρωπίνων οργάνων
85147000-1 Υγειονομικές υπηρεσίες στο χώρο εργασίας
85148000-8 Υπηρεσίες ιατρικών αναλύσεων
85149000-5 Φαρμακευτικές υπηρεσίες
85150000-5 Υπηρεσίες ιατρικής απεικόνισης
85160000-8 Υπηρεσίες οπτικού
85170000-1 Υπηρεσίες βελονισμού και χειροπρακτικής
85171000-8 Υπηρεσίες βελονισμού
85172000-5 Υπηρεσίες χειροπρακτικής
85200000-1 Κτηνιατρικές υπηρεσίες
85210000-3 Σταθμοί φροντίδας κατοικίδιων ζώων
85300000-2 Υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας και συναφείς υπηρεσίες
85310000-5 Υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας
85311000-2 Κοινωνικές υπηρεσίες με παροχή καταλύματος
85311100-3 Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας που παρέχονται σε άτομα τρίτης ηλικίας
85311200-4 Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας που παρέχονται σε άτομα με ειδικές ανάγκες
85311300-5 Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας που παρέχονται σε παιδιά και νέους
85312000-9 Κοινωνικές υπηρεσίες χωρίς παροχή καταλύματος
85312100-0 Υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας
85312110-3 Υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας για παιδιά
85312120-6 Υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας για παιδιά και νέους με ειδικές ανάγκες
85312200-1 Κατ' οίκον παράδοση προμηθειών
85312300-2 Υπηρεσίες καθοδήγησης και παροχής συμβουλών
85312310-5 Υπηρεσίες καθοδήγησης
85312320-8 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών
85312330-1 Υπηρεσίες οικογενειακού προγραμματισμού
85312400-3 Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας που δεν παρέχονται μέσω οικοτροφείων
85312500-4 Υπηρεσίες αποκατάστασης
85312510-7 Υπηρεσίες επαγγελματικής αποκατάστασης
85320000-8 Κοινωνικές υπηρεσίες
85321000-5 Διοικητικές κοινωνικές υπηρεσίες
85322000-2 Πρόγραμμα κοινοτικής δράσης
85323000-9 Κοινοτικές υγειονομικές υπηρεσίες
98133100-5 Υπηρεσίες για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και την παροχή κοινοτικών διευκολύνσεων
Υποστήριξης
98133000-4 Παροχή υπηρεσιών από κοινωνικές συλλογικές οργανώσεις
98200000-5 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών για ζητήματα ίσων ευκαιριών
98500000-8 Νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό βοηθητικό προσωπικό
98513000-2 Υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού για οικιακές εργασίες
98513100-3 Υπηρεσίες πρακτορείων διάθεσης εργατικού δυναμικού για οικιακές εργασίες
98513200-4 Υπηρεσίες υπαλληλικού προσωπικού γραφείων για οικιακές εργασίες
98513300-5 Προσωρινό προσωπικό για οικιακές εργασίες
98513310-8 Υπηρεσίες οικιακής βοήθειας
98514000-9 Οικιακές υπηρεσίες

2. Διοικητικές, Κοινωνικές, Εκπαιδευτικές, Υγειονομικές και Πολιτιστικές Υπηρεσίες:

- 85321000-5 Διοικητικές κοινωνικές υπηρεσίες
- 85322000-2 Πρόγραμμα κοινοτικής δράσης
- 75000000-6 Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης, άμυνας και κοινωνικής ασφάλισης
- 75121000-0 Διοικητικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες
- 75122000-7 Διοικητικές υγειονομικές υπηρεσίες
- 75124000-1 Διοικητικές ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές υπηρεσίες
- 79995000-5 Υπηρεσίες διαχείρισης βιβλιοθηκών
- 79995100-6 Υπηρεσίες αρχείου
- 79995200-7 Υπηρεσίες κατάρτισης καταλόγων
- 80000000-4 Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης
- 80100000-5 Υπηρεσίες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 80110000-8 Υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης
- 80200000-6 Υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- 80210000-9 Υπηρεσίες τεχνικής και επαγγελματικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- 80211000-6 Υπηρεσίες δευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης
- 80212000-3 Υπηρεσίες δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης
- 80300000-7 Υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 80310000-0 Υπηρεσίες εκπαίδευσης νέων
- 80320000-3 Ιατρικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες
- 80330000-6 Εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε θέματα ασφάλειας
- 80340000-9 Ειδικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες
- 80400000-8 Υπηρεσίες εκπαίδευσης ενηλίκων και άλλες εκπαιδευτικές υπηρεσίες
- 80410000-1 Διάφορες σχολικές υπηρεσίες
- 80411000-8 Υπηρεσίες σχολής οδηγών
- 80411100-9 Υπηρεσίες εξέτασης νέων οδηγών αυτοκινήτων
- 80411200-0 Μαθήματα οδήγησης
- 80412000-5 Υπηρεσίες σχολών χειριστών αεροσκαφών
- 80413000-2 Υπηρεσίες σχολών ιστιοπλοΐας
- 80414000-9 Υπηρεσίες σχολών καταδύσεων
- 80415000-6 Υπηρεσίες σχολών χιονοδρομίας
- 80420000-4 Υπηρεσίες ηλεκτρονικής μάθησης
- 80430000-7 Υπηρεσίες εκπαίδευσης ενηλίκων σε πανεπιστημιακό επίπεδο
- 80490000-5 Λειτουργία εκπαιδευτικού κέντρου
- 80500000-9 Υπηρεσίες κατάρτισης
- 80510000-2 Υπηρεσίες κατάρτισης εμπειρογνομόνων
- 80511000-9 Υπηρεσίες επιμόρφωσης προσωπικού
- 80512000-6 Υπηρεσίες εκπαίδευσης σκύλων
- 80513000-3 Υπηρεσίες εκμάθησης ιππασίας
- 80520000-5 Παροχή υπηρεσιών κατάρτισης
- 80521000-2 Υπηρεσίες προγραμμάτων κατάρτισης
- 80522000-9 Σεμινάρια κατάρτισης
- 80530000-8 Υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης
- 80531000-5 Υπηρεσίες βιομηχανικής και τεχνικής εκπαίδευσης
- 80531100-6 Υπηρεσίες βιομηχανικής εκπαίδευσης
- 80531200-7 Υπηρεσίες τεχνικής εκπαίδευσης
- 80532000-2 Υπηρεσίες εκπαίδευσης στον τομέα της διαχείρισης
- 80533000-9 Υπηρεσίες εξοικείωσης και εκπαίδευσης στη χρήση υπολογιστών
- 80533100-0 Υπηρεσίες εκπαίδευσης στον τομέα της πληροφορικής
- 80533200-1 Μαθήματα πληροφορικής
- 80540000-1 Υπηρεσίες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
- 80550000-4 Υπηρεσίες εκπαίδευσης σε θέματα ασφάλειας
- 80560000-7 Υπηρεσίες εκπαίδευσης στον τομέα της υγείας και των πρώτων βοηθειών
- 80561000-4 Υπηρεσίες εκπαίδευσης στον τομέα της υγείας
- 80562000-1 Υπηρεσίες εκπαίδευσης στον τομέα των πρώτων βοηθειών
- 80570000-0 Υπηρεσίες εκπαίδευσης σε θέματα προσωπικής ανάπτυξης
- 80580000-3 Παράδοση μαθημάτων ξένων γλωσσών
- 80590000-6 Υπηρεσίες διδασκαλίας
- 80600000-0 Υπηρεσίες επιμόρφωσης σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας

- 80610000-3 Επιμόρφωση και προσομοίωση σε εξοπλισμό ασφαλείας
80620000-6 Επιμόρφωση και προσομοίωση σε πυροβόλα όπλα και πυρομαχικά
80630000-9 Επιμόρφωση και προσομοίωση σε στρατιωτικά οχήματα
80640000-2 Επιμόρφωση και προσομοίωση σε πολεμικά σκάφη
80650000-5 Επιμόρφωση και προσομοίωση σε αεροσκάφη, πυραύλους και διαστημόπλοια
80660000-8 Επιμόρφωση και προσομοίωση σε στρατιωτικά ηλεκτρονικά συστήματα
92000000-1 Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές υπηρεσίες
92100000-2 Κινηματογραφικές υπηρεσίες και υπηρεσίες βιντεοταινιών
92110000-5 Υπηρεσίες παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών και βιντεοταινιών και σχετικές υπηρεσίες
92111000-2 Υπηρεσίες παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών και ταινιών βίντεο
92111100-3 Παραγωγή εκπαιδευτικών ταινιών και βιντεοταινιών
92111200-4 Παραγωγή διαφημιστικών, προπαγανδιστικών και ενημερωτικών ταινιών και βιντεοταινιών
92111210-7 Παραγωγή διαφημιστικών ταινιών
92111220-0 Παραγωγή διαφημιστικών βιντεοταινιών
92111230-3 Παραγωγή προπαγανδιστικών ταινιών
92111240-6 Παραγωγή προπαγανδιστικών βιντεοταινιών
92111250-9 Παραγωγή ενημερωτικών ταινιών
92111260-2 Παραγωγή ενημερωτικών βιντεοταινιών
92111300-5 Παραγωγή ψυχαγωγικών ταινιών και βιντεοταινιών
92111310-8 Παραγωγή ψυχαγωγικών ταινιών
92111320-1 Παραγωγή ψυχαγωγικών βιντεοταινιών
92112000-9 Υπηρεσίες που σχετίζονται με την παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών και βιντεοταινιών
92120000-8 Υπηρεσίες διανομής κινηματογραφικών ταινιών και ταινιών βίντεο
92121000-5 Υπηρεσίες διανομής βιντεοταινιών
92122000-2 Υπηρεσίες διανομής κινηματογραφικών ταινιών
92130000-1 Υπηρεσίες προβολής κινηματογραφικών ταινιών
92140000-4 Υπηρεσίες προβολής βιντεοταινιών
92200000-3 (2) Ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες
92210000-6 (2) Ραδιοφωνικές υπηρεσίες
92211000-3 (2) Υπηρεσίες ραδιοφωνικών παραγωγών
92213000-7 Υπηρεσίες ραδιοφωνικών συστημάτων μικρής κλίμακας
92214000-4 Υπηρεσίες ραδιοφωνικών στούντιο ή εξοπλισμού
92215000-1 Γενικές κινητές ραδιοϋπηρεσίες (GMRS)
92216000-8 Οικογενειακές ραδιοϋπηρεσίες (FRS)
92217000-5 Γενικές κινητές ραδιοϋπηρεσίες/Οικογενειακές ραδιοϋπηρεσίες (GMRS/FRS)
92220000-9 (2) Τηλεοπτικές υπηρεσίες
92221000-6 (2) Υπηρεσίες τηλεοπτικών παραγωγών
92222000-3 Υπηρεσίες τηλεόρασης κλειστού κυκλώματος
92224000-7 Ψηφιακή τηλεόραση
92225000-4 Αλληλεπιδραστική τηλεόραση
92225100-7 Κινηματογραφικές ταινίες κατά παραγγελία
92226000-1 Τηλεπραγραμματισμός
92230000-2 Ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές καλωδιακές υπηρεσίες
92231000-9 Διεθνείς διμερείς υπηρεσίες και υπηρεσίες διεθνών ιδιωτικών μισθωμένων γραμμών
92232000-6 Καλωδιακή τηλεόραση
92300000-4 Υπηρεσίες ψυχαγωγικού περιεχομένου
92310000-7 Υπηρεσίες καλλιτεχνικής και λογοτεχνικής δημιουργίας και ερμηνείας
92311000-4 Έργα τέχνης
92312000-1 Καλλιτεχνικές υπηρεσίες
92312100-2 Ψυχαγωγικές υπηρεσίες θεατρικών παραγωγών, συγκροτημάτων τραγουδιστών, μουσικών συγκροτημάτων και ορχηστρών
92312110-5 Ψυχαγωγικές υπηρεσίες θεατρικών παραγωγών
92312120-8 Ψυχαγωγικές υπηρεσίες συγκροτημάτων τραγουδιστών
92312130-1 Ψυχαγωγικές υπηρεσίες μουσικών συγκροτημάτων
92312140-4 Ψυχαγωγικές υπηρεσίες ορχηστρών
92312200-3 Παροχή υπηρεσιών από συγγραφείς, συνθέτες, γλύπτες, διασκεδαστές και άλλους μεμονωμένους καλλιτέχνες
92312210-6 Υπηρεσίες παρεχόμενες από συγγραφείς
92312211-3 Υπηρεσίες πρακτορείων σύνταξης κειμένων
92312212-0 Υπηρεσίες σχετιζόμενες με την προετοιμασία εκπαιδευτικών εγχειριδίων
92312213-7 Τεχνικές συγγραφικές υπηρεσίες

92312220-9 Υπηρεσίες παρεχόμενες από συνθέτες
 92312230-2 Υπηρεσίες παρεχόμενες από γλύπτες
 92312240-5 Υπηρεσίες παρεχόμενες από διασκεδαστές
 92312250-8 Υπηρεσίες παρεχόμενες από μεμονωμένους καλλιτέχνες
 92312251-5 Υπηρεσίες υπευθύνων μουσικής ψυχαγωγίας
 92320000-0 Υπηρεσίες λειτουργίας καλλιτεχνικών εγκαταστάσεων
 92330000-3 Υπηρεσίες χώρων ψυχαγωγίας
 92331000-0 Υπηρεσίες εκθέσεων και ψυχαγωγικών πάρκων
 92331100-1 Υπηρεσίες πανηγυριών
 92331200-2 Υπηρεσίες ψυχαγωγικών πάρκων
 92331210-5 Υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης παιδιών
 92332000-7 Υπηρεσίες λουτρικών εγκαταστάσεων παραλιών
 92340000-6 Παροχή υπηρεσιών χορού και διασκέδασης
 92341000-3 Υπηρεσίες τσίρκων
 92342000-0 Υπηρεσίες διδασκαλίας χορού
 92342100-1 Υπηρεσίες αιθουσών διδασκαλίας κλασσικού χορού
 92342200-2 Υπηρεσίες αιθουσών διδασκαλίας σύγχρονων χορών
 92350000-9 Υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων
 92351000-6 Υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών
 92351100-7 Υπηρεσίες λαχειοφόρου αγοράς
 92351200-8 Υπηρεσίες λειτουργίας καζίνο
 92352000-3 Υπηρεσίες στοιχημάτων
 92352100-4 Υπηρεσίες λειτουργίας αθροιστικών μηχανών στοιχημάτων ιπποδρομιών
 92352200-5 Υπηρεσίες πρακτορείων στοιχημάτων
 92360000-2 Πυροτεχνικές υπηρεσίες
 92370000-5 Υπηρεσίες τεχνικών ήχου
 92400000-5 Υπηρεσίες ειδησεογραφικών πρακτορείων
 92500000-6 Υπηρεσίες βιβλιοθηκών, αρχείων, μουσείων και άλλες πολιτιστικές υπηρεσίες
 92510000-9 Υπηρεσίες βιβλιοθηκών και αρχείων
 92511000-6 Υπηρεσίες βιβλιοθηκών
 92512000-3 Υπηρεσίες αρχείων
 92512100-4 Υπηρεσίες καταστροφής αρχείων
 92520000-2 Υπηρεσίες μουσείων και συναφείς υπηρεσίες
 92521000-9 Υπηρεσίες μουσείων
 92521100-0 Υπηρεσίες εκθέσεων μουσείων
 92521200-1 Υπηρεσίες συντήρησης εκθεμάτων και συλλεκτικών τεμαχίων
 92521210-4 Υπηρεσίες συντήρησης εκθεμάτων
 92521220-7 Υπηρεσίες συντήρησης συλλεκτικών τεμαχίων
 92522000-6 Υπηρεσίες συντήρησης ιστορικών χώρων και κτιρίων
 92522100-7 Υπηρεσίες συντήρησης ιστορικών χώρων
 92522200-8 Υπηρεσίες συντήρησης ιστορικών κτιρίων
 92530000-5 Υπηρεσίες βοτανικών και ζωολογικών κήπων και προστατευόμενων φυσικών βιοτόπων
 92531000-2 Υπηρεσίες βοτανικών κήπων
 92532000-9 Υπηρεσίες ζωολογικών κήπων
 92533000-6 Υπηρεσίες προστατευόμενων φυσικών βιοτόπων
 92534000-3 Υπηρεσίες διατήρησης συνθηκών φυσικού περιβάλλοντος
 92600000-7 Αθλητικές υπηρεσίες
 92610000-0 Υπηρεσίες λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων
 92620000-3 Υπηρεσίες σχετιζόμενες με τον αθλητισμό
 92621000-0 Υπηρεσίες προώθησης αθλητικών εκδηλώσεων
 92622000-7 Υπηρεσίες οργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων
 92700000-8 Υπηρεσίες καφετέριας παροχής υπηρεσιών κυβερνοχώρου
 79950000-8 Υπηρεσίες διοργάνωσης εκθέσεων και συνεδρίων
 79951000-5 Υπηρεσίες οργάνωσης σεμιναρίων
 79952000-2 Υπηρεσίες εκδηλώσεων
 79952100-3 Υπηρεσίες οργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων
 79953000-9 Υπηρεσίες οργάνωσης φεστιβάλ
 79954000-6 Υπηρεσίες οργάνωσης πάρτι
 79955000-3 Υπηρεσίες οργάνωσης επιδείξεων μόδας
 79956000-0 Υπηρεσίες οργάνωσης εμπορικών εκθέσεων και εκθέσεων

3. Υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης:

75300000-9 Υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης

4. Υπηρεσίες παροχής επιδομάτων:

75310000-2 Υπηρεσίες παροχής επιδομάτων
 75311000-9 Επιδόματα ασθενείας
 75312000-6 Επιδόματα μητρότητας
 75313000-3 Επιδόματα αναπηρίας
 75313100-4 Επιδόματα προσωρινής αναπηρίας
 75314000-0 Επιδόματα ανεργίας
 75320000-5 Συνταξιοδοτικά προγράμματα δημοσίων υπαλλήλων
 75330000-8 Οικογενειακά επιδόματα
 75340000-1 Επιδόματα τέκνων

5. Λοιπές κοινοτικές, κοινωνικές και ατομικές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών παρεχόμενων από συνδικαλιστικές οργανώσεις, πολιτικές οργανώσεις, ενώσεις νέων και λοιπές υπηρεσίες συλλογικών οργανώσεων:

98000000-3 Λοιπές κοινοτικές, κοινωνικές και ατομικές υπηρεσίες
 98120000-0 Παροχή υπηρεσιών από συνδικάτα
 98132000-7 Παροχή υπηρεσιών από πολιτικές οργανώσεις
 98133110-8 Παροχή υπηρεσιών από οργανώσεις νέων
 98130000-3 Διάφορες υπηρεσίες συλλογικών οργανώσεων

6. Θρησκευτικές υπηρεσίες:

98131000-0 Θρησκευτικές υπηρεσίες

7. Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων:

55100000-1 Υπηρεσίες ξενοδοχείων
 55110000-4 Υπηρεσίες ξενοδοχειακών καταλυμάτων
 55120000-7 Υπηρεσίες ξενοδοχείων σε σχέση με συναντήσεις και συνέδρια
 55130000-0 Άλλες υπηρεσίες ξενοδοχείων
 55200000-2 Παροχή καταλύματος σε χώρους κατασκήνωσης και άλλους μη ξενοδοχειακούς χώρους
 55210000-5 Υπηρεσίες ξενώνων νεότητας
 55220000-8 Υπηρεσίες χώρων κατασκήνωσης
 55221000-5 Υπηρεσίες χώρων για τροχόσπιτα
 55240000-4 Υπηρεσίες κέντρων διακοπών και παραθεριστικών κατοικιών
 55241000-1 Υπηρεσίες κέντρων παραθερισμού
 55242000-8 Υπηρεσίες παραθεριστικών κατοικιών
 55243000-5 Υπηρεσίες παιδικών κατασκηνώσεων
 55250000-7 Υπηρεσίες ενοικίασης μικρής διάρκειας επιπλωμένων καταλυμάτων
 55260000-0 Υπηρεσίες κλιμαμαξών
 55270000-3 Υπηρεσίες παροχής απλού καταλύματος με πρωινό
 55300000-3 Υπηρεσίες εστιατορίου και παροχής φαγητού
 55310000-6 Υπηρεσίες εστιατορίου με σερβιτόρους
 55311000-3 Υπηρεσίες εστιατορίων με σερβιτόρους περιορισμένης πελατείας
 55312000-0 Υπηρεσίες εστιατορίων με σερβιτόρους μη περιορισμένης πελατείας
 55320000-9 Υπηρεσίες παροχής γευμάτων
 55321000-6 Υπηρεσίες προετοιμασίας γευμάτων
 55322000-3 Υπηρεσίες παρασκευής γευμάτων
 55330000-2 Υπηρεσίες καφετέριας
 55400000-4 Υπηρεσίες πώλησης ποτών
 55410000-7 Υπηρεσίες διαχείρισης κυλικείου
 55521000-8 Υπηρεσίες τροφοδοσίας ιδιωτικών οικιών με έτοιμα φαγητά
 55521100-9 Υπηρεσίες παροχής γευμάτων κατ' οίκον από την κοινωνική πρόνοια
 55521200-0 Υπηρεσίες παράδοσης γευμάτων
 55524000-9 Υπηρεσίες τροφοδοσίας σχολείων με έτοιμα γεύματα

- 55520000-1 Υπηρεσίες τροφοδοσίας
- 55522000-5 Υπηρεσίες τροφοδοσίας εταιρειών μεταφορών με έτοιμα γεύματα
- 55523000-2 Υπηρεσίες τροφοδοσίας άλλων επιχειρήσεων ή ιδρυμάτων με έτοιμα γεύματα
- 55524000-9 Υπηρεσίες τροφοδοσίας σχολείων με έτοιμα γεύματα
- 55510000-8 Υπηρεσίες καντίνας
- 55511000-5 Υπηρεσίες καντίνας και άλλες υπηρεσίες καφετέριας περιορισμένης πελατείας
- 55512000-2 Υπηρεσίες διαχείρισης καντίνας
- 55523100-3 Υπηρεσίες σχολικών γευμάτων

8. Νομικές υπηρεσίες (εκτός εξαιρουμένων):

- 79100000-5 Νομικές υπηρεσίες
- 79110000-8 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών νομικού χαρακτήρα και νομικής εκπροσώπησης
- 79111000-5 Υπηρεσίες παροχής νομικών συμβουλών
- 79112000-2 Υπηρεσίες νομικής εκπροσώπησης
- 79112100-3 Υπηρεσίες εκπροσώπησης ενδιαφερόμενων μερών
- 79120000-1 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
- 79121000-8 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- 79121100-9 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας λογισμικού
- 79130000-4 Υπηρεσίες νομικής τεκμηρίωσης και πιστοποίησης
- 79131000-1 Υπηρεσίες τεκμηρίωσης
- 79132000-8 Υπηρεσίες πιστοποίησης
- 79132100-9 Υπηρεσίες πιστοποίησης ηλεκτρονικών υπογραφών
- 79140000-7 Υπηρεσίες παροχής νομικών συμβουλών και πληροφοριών
- 75231100-5 Νομικές διοικητικές υπηρεσίες που σχετίζονται με τα δικαστήρια

9. Λοιπές διοικητικές και κρατικές υπηρεσίες:

- 75100000-7 Υπηρεσίες διοίκησης
- 75110000-0 Δημόσιες υπηρεσίες γενικής φύσεως
- 75111000-7 Εκτελεστικές και νομοθετικές υπηρεσίες
- 75111100-8 Εκτελεστικές υπηρεσίες
- 75111200-9 Νομοθετικές υπηρεσίες
- 75112000-4 Διοικητικές υπηρεσίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- 75112100-5 Διοικητικές υπηρεσίες σχετιζόμενες με αναπτυξιακά σχέδια
- 75120000-3 Διοικητικές υπηρεσίες οργανισμών
- 75123000-4 Υπηρεσίες διαχείρισης κατοικιών
- 75125000-8 Διοικητικές υπηρεσίες σχετιζόμενες με θέματα τουρισμού
- 75130000-6 Βοηθητικές κρατικές υπηρεσίες
- 75131000-3 Κρατικές υπηρεσίες

10. Παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο:

- 75200000-8 Παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο
- 75210000-1 Υπηρεσίες εξωτερικών υποθέσεων και άλλες υπηρεσίες
- 75211000-8 Υπηρεσίες εξωτερικής πολιτικής
- 75211100-9 Διπλωματικές υπηρεσίες
- 75211110-2 Υπηρεσίες προξενείου
- 75211200-0 Υπηρεσίες που σχετίζονται με θέματα εξωτερικής οικονομικής βοήθειας
- 75211300-1 Υπηρεσίες που σχετίζονται με θέματα εξωτερικής στρατιωτικής βοήθειας
- 75220000-4 Υπηρεσίες άμυνας
- 75221000-1 Υπηρεσίες στρατιωτικής άμυνας
- 75222000-8 Υπηρεσίες πολιτικής άμυνας
- 75230000-7 Υπηρεσίες στον τομέα της δικαιοσύνης
- 75231000-4 Δικαστικές υπηρεσίες

11. Υπηρεσίες φυλακών, δημόσιας ασφάλειας και διάσωσης (εκτός εξαιρουμένων):

- 75231210-9 Υπηρεσίες φύλαξης κρατουμένων
- 75231220-2 Υπηρεσίες συνοδείας κρατουμένων

75231230-5 Υπηρεσίες φυλακών
 75240000-0 Υπηρεσίες δημόσιας ασφάλειας και τήρησης της νομίμου τάξεως
 75241000-7 Υπηρεσίες δημόσιας ασφάλειας
 75241100-8 Αστυνομικές υπηρεσίες
 75242000-4 Υπηρεσίες δημόσιας τάξης και ασφάλειας
 75242100-5 Υπηρεσίες δημόσιας τάξης
 75242110-8 Υπηρεσίες δικαστικού κλητήρα
 75250000-3 Πυροσβεστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διάσωσης
 75251000-0 Πυροσβεστικές υπηρεσίες
 75251100-1 Υπηρεσίες καταπολέμησης πυρκαγιών
 75251110-4 Υπηρεσίες πρόληψης πυρκαγιών
 75251120-7 Υπηρεσίες καταπολέμησης δασοπυρκαγιών
 75252000-7 Υπηρεσίες διάσωσης
 79430000-7 Υπηρεσίες διαχείρισης κρίσεων
 98113100-9 Υπηρεσίες πυρηνικής προστασίας

12. Υπηρεσίες ερευνών και ασφάλειας:

79700000-1 Υπηρεσίες ερευνών και ασφάλειας
 79710000-4 Υπηρεσίες ασφάλειας
 79711000-1 Υπηρεσίες παρακολούθησης συστημάτων συναγερμού
 79713000-5 Υπηρεσίες φύλαξης
 79714000-2 Υπηρεσίες επιτήρησης
 79714100-3 Υπηρεσίες συστήματος ανίχνευσης
 79714110-6 Υπηρεσίες ανεύρεσης φυγόδικων
 79715000-9 Υπηρεσίες περιπόλου
 79716000-6 Υπηρεσίες παράδοσης υπηρεσιακού διακριτικού σήματος
 79720000-7 Ανακριτικές υπηρεσίες
 79721000-4 Υπηρεσίες γραφείου ιδιωτικής αστυνομίας
 79722000-1 Υπηρεσίες γραφολογίας
 79723000-8 Υπηρεσίες ανάλυσης απορριμμάτων

13. Διεθνείς υπηρεσίες:

98900000-2 Παροχή υπηρεσιών από οργανισμούς και φορείς εκτός επικράτειας
 98910000-5 Παροχή ειδικών υπηρεσιών προς διεθνείς οργανισμούς και φορείς

14. Ταχυδρομικές υπηρεσίες:

64000000-6 Υπηρεσίες ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών
 64100000-7 Υπηρεσίες κρατικών και ιδιωτικών ταχυδρομείων
 64110000-0 Ταχυδρομικές υπηρεσίες
 64111000-7 Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν εφημερίδες και περιοδικά
 64112000-4 Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν επιστολές
 64113000-1 Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν δέματα
 64114000-8 Ταχυδρομικές υπηρεσίες συναλλαγής με το κοινό
 64115000-5 Υπηρεσίες ενοικίασης ταχυδρομικών θυρίδων
 64116000-2 Υπηρεσίες ποστ ρεστάντ
 64122000-7 Υπηρεσίες ενδουπηρεσιακής αλληλογραφίας και ταχυδρόμησης

15. Διάφορες υπηρεσίες:

50116510-9 Υπηρεσίες αναγόμωσης ελαστικών
 71550000-8 Υπηρεσίες σιδηρουργού

Πίνακας 1 – Πρόνοιες του Νόμου 73(Ι)/2016 (εφαρμόζονται από την κεντρική κυβέρνηση, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου) και αντιστοιχία με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2014/24/ΕΕ

ΤΙΤΛΟΣ	ΑΡΘΡΑ Ν.73(Ι)/2016	ΑΡΘΡΑ Οδ. 2014/24/ΕΕ
Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων	4	18
Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες	55	22
Επιλογή των διαδικασιών	23	26
Σύμπραξη καινοτομίας	28	31
Συμφωνίες πλαίσιο	30	33
Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς	37	40
Τεχνικές προδιαγραφές	39	42
Σήματα	40	43
Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα	41	44
Εναλλακτικές προσφορές	42	45
Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων	54	55
Λόγοι αποκλεισμού	57	57
Κριτήρια επιλογής	58	58
Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης	59	59
Αποδεικτικά μέσα	60	60
Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης	62	62
Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων	63	63
Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετέχουν	65	65
Κριτήρια ανάθεσης συμβάσεων	67	67
Κοστολόγηση του κύκλου ζωής	68	68
Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές	69	69
Όροι εκτέλεσης της σύμβασης	70	70
Υπεργολαβία	71	71
Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους	72	72

Πίνακας 2 – Πρόνοιες του Νόμου 140(Ι)/2016 (εφαρμόζονται από τους αναθέτοντες φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών) και αντιστοιχία με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2014/25/ΕΕ

ΤΙΤΛΟΣ	ΑΡΘΡΑ Ν.140(Ι)/2016	ΑΡΘΡΑ Οδ. 2014/25/ΕΕ
Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων	4	36
Επιλογή των διαδικασιών	38	44
Τεχνικές προδιαγραφές	54	60
Σήματα	55	61
Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα	56	62
Εναλλακτικές προσφορές	58	64
Κριτήρια ποιοτικής επιλογής	75	78
Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων	76	79
Λόγοι αποκλεισμού	77	80
Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης	78	81
Κριτήρια ανάθεσης συμβάσεων	79	82
Κοστολόγηση του κύκλου ζωής	80	83

Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές	81	84
Όροι εκτέλεσης της σύμβασης	84	87
Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους	86	89

Περισσότερες πληροφορίες για τη συμπερίληψη περιβαλλοντικών παραμέτρων στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων καθώς επίσης και χρήσιμες συνδέσεις είναι διαθέσιμες στον ίδιο διαδικτυακό χώρο EUROPA (www.ec.europa.eu/environment/gpp).

Κατευθυντήριες Γραμμές για την πρακτική εφαρμογή του άρθρου 15 του Νόμου 31(Ι)/2009, που αφορά την αγορά προϊόντων, υπηρεσιών και κτιρίων από τις αναθέτουσες αρχές

(α) Ερμηνεία των προϋποθέσεων που θέτει ο Νόμος:

• **Οικονομική αποδοτικότητα και οικονομική σκοπιμότητα**

Η **οικονομική αποδοτικότητα** θα πρέπει να υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός κτιρίου. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να συσχετίζεται το κόστος των ενεργειακών μέτρων με τις επιτυγχανόμενες επιδόσεις από πλευράς ενεργειακής απόδοσης καθώς επίσης και σε σχέση με επίδοση του προϊόντος / υπηρεσίας / κτιρίου.

Κατά την κοστολόγηση του κύκλου ζωής θα μπορούν να ληφθούν υπόψη το αρχικό κόστος απόκτησης, το κόστος χρήσης (κατανάλωση ενέργειας και άλλων πόρων), το κόστος συντήρησης, το κόστος συλλογής και ανακύκλωσης κατά το τέλος του κύκλου ζωής. Το κόστος που προκύπτει λόγω των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλεί το αντικείμενο της σύμβασης κατά οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής του, μπορεί επίσης να λαμβάνεται υπόψη εφόσον βέβαια μπορεί να προσδιοριστεί η χρηματική αξία του.

Σημειώνεται ότι η πρακτική αυτή συνάδει και με το πνεύμα του νέου νομοθετικού πλαισίου περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Η **οικονομική σκοπιμότητα** αναφέρεται στην ικανότητα των αναθετουσών αρχών να αναλάβουν το αρχικό κόστος και τα λειτουργικά έξοδα του προϊόντος/της υπηρεσίας/του κτιρίου. Δεδομένου ότι τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης σχεδόν πάντοτε επιφέρουν μείωση στο λειτουργικό κόστος από πλευράς ενεργειακής κατανάλωσης, η αρχή της οικονομικής σκοπιμότητας σχετίζεται κυρίως με την ικανότητα της αναθέτουσας αρχής να αναλάβει τα υψηλότερα ενδεχομένως κόστη σε σχέση με το αρχικό κόστος καθώς επίσης και με άλλα κόστη όπως το κόστος συντήρησης κλπ

• **Γενικότερη Βιωσιμότητα**

Θα πρέπει να επιτυγχάνεται συνέργεια μεταξύ της υλοποίησης πολιτικών για αφενός τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και αφετέρου την αύξηση ενεργειακής απόδοσης.

Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι υπάρχει σύγκρουση μεταξύ των δύο πολιτικών και δυνατόν η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης να επιφέρει αύξηση στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τότε οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να τεκμηριώνουν τους λόγους για τους οποίους αγοράζουν προϊόντα/κτίρια/υπηρεσίες που είναι λιγότερο αποδοτικά σε σχέση με εκείνα των οποίων η ενεργειακή απόδοση αντιστοιχεί στα επίπεδα που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Νόμου 31(Ι)/2009.

• **Επαρκής ανταγωνισμός**

Θεμελιώδεις αρχές στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων είναι η ίση μεταχείριση μεταξύ των οικονομικών φορέων και η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού. Σε μια διαδικασία σύναψης σύμβασης δεν θα πρέπει να περιέχονται οποιοδήποτε όροι (τεχνικές προδιαγραφές/όροι εντολής/κριτήρια ποιοτικής επιλογής κλπ) που να προκαλούν αδικαιολόγητους φραγμούς στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού.

Οι διαθέσιμες βάσεις δεδομένων όπως η "Top Ten" (www.top10ten.eu) μπορούν να βοηθήσουν τις αναθέτουσες αρχές στην εκτίμηση του αριθμού των προϊόντων που προσφέρονται για τη δεδομένη κατηγορία.

(β) Παράμετροι

Παράμετροι που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη σε σχέση με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων/προϊόντων/υπηρεσιών απαριθμούνται πιο κάτω:

Ι. Αγορά Δημοσίων Κτιρίων

Σε σχέση με την αγορά κτιρίων από τον δημόσιο τομέα, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εξής παράμετροι:

1. Το «**Αρχικό Κόστος Επένδυσης**», το οποίο αποτελείται από όλες τις δαπάνες που πραγματοποιούνται μέχρι τη στιγμή παράδοσης του κτιρίου ή του μέρους του κτιρίου στην αναθέτουσα αρχή, έτοιμο για χρήση, περιλαμβανομένων οποιωνδήποτε δαπανών για να τεθεί σε λειτουργήσιμη κατάσταση.
2. Το «**Κόστος Λειτουργίας**» είναι όλες οι δαπάνες που συνδέονται με την λειτουργία του κτιρίου που περιλαμβάνουν το «**Ενεργειακό Κόστος**», το οποίο είναι το μέσο ετήσιο κόστος και τα πάγια τέλη φορτίου αιχμής για την ενέργεια συμπεριλαμβανομένης και της εκάστοτε φορολογίας, καθώς επίσης και το κόστος άλλων πόρων.

3. Το «**Κόστος Συντήρησης**», το οποίο είναι το ετήσιο κόστος των μέτρων για τη διατήρηση και την αποκατάσταση της επιθυμητής ποιότητας κτιρίου ή μέρους του συμπεριλαμβανομένου του ετήσιου κόστους επιθεώρησης, καθαρισμού, προσαρμογής, επισκευής και αναλώσιμων.
4. Το «**Κόστος Διάθεσης**» είναι οι δαπάνες για την αποδόμηση κτιρίου ή μέρους του στο τέλος του κύκλου ζωής του, στην οποία συμπεριλαμβάνονται η κατεδάφιση, η αφαίρεση των μερών του κτιρίου που δεν έχουν φτάσει στο τέλος του κύκλου ζωής τους, αποκομιδή και ανακύκλωση.
5. Το **κόστος που οφείλεται σε περιβαλλοντικές εξωτερικές παρενέργειες** που συνδέονται με το έργο στη διάρκεια του κύκλου ζωής, νοουμένου ότι είναι δυνατή η χρηματική αποτίμησή του. Στο κόστος αυτό μπορεί να περιλαμβάνεται το κόστος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων εκπομπών ρύπων, καθώς και το κόστος για το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης για την επιλογή του κατάλληλου κτιρίου θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων ενδεχόμενων κριτηρίων, το **«συνολικό κόστος»**, το οποίο αποτελεί το άθροισμα των πιο πάνω παραμέτρων, ήτοι το αρχικό κόστος επένδυσης, το κόστος λειτουργίας, το κόστος συντήρησης, το κόστος διάθεσης καθώς επίσης και το κόστος που οφείλεται σε περιβαλλοντικές εξωτερικές παρενέργειες (εφόσον ισχύει).

Στην περίπτωση των κτιρίων ο ανταγωνισμός μπορεί να περιορίζεται από ανάγκες που προσδιορίζονται από την λειτουργία της αναθέτουσας αρχής, όπως το μέγεθος του κτιρίου, η τοποθεσία και η εύκολη πρόσβαση από το κοινό. Για τον λόγο αυτό συστήνεται όπως αποφεύγονται προδιαγραφές για την αγορά κτιρίων που δεν είναι ουσιώδεις για την λειτουργία της αναθέτουσας αρχής ή για τους σκοπούς που υπηρετεί και περιορίζουν τους πιθανούς οικονομικούς φορείς. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι η διάθεση περιορισμένου αριθμού κτιρίων υψηλής ενεργειακής απόδοσης σε μια περιοχή δεν σημαίνει και ταυτόχρονη έλλειψη ανταγωνισμού, καθώς αυτά μπορεί να μην έχουν ψηλότερο αρχικό κόστος από άλλα ενεργοβόρα κτίρια της ίδιας περιοχής.

II. Αγορά Προϊόντων:

Στα πλαίσια των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ετοιμάζει σχετικό υπολογιστικό εργαλείο για υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής: (<http://ec.europa.eu/environment/gpp/lcc.htm>).

Μέχρι να ετοιμαστεί το πιο πάνω εργαλείο δίδεται η δυνατότητα χρήσης απλοποιημένων υπολογιστικών εργαλείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να συγκριθούν οι διαθέσιμες επιλογές. Δείγμα υπολογιστικού εργαλείου αναφορικά με την αγορά λαμπτήρων και φωτιστικών βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (www.mcit.gov.cy). Σταδιακά θα ετοιμαστούν παρόμοια υπολογιστικά εργαλεία για άλλα προϊόντα και θα αναρτηθούν στην προαναφερόμενη ιστοσελίδα.

Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εξής παράμετροι:

1. το «**Αρχικό Κόστος Επένδυσης**», το οποίο αποτελείται από το κόστος αγοράς, εγκατάστασης και λειτουργίας, των συνδεδεμένων με την ενέργεια προϊόντων,
2. το «**Κόστος Λειτουργίας**», το οποίο αποτελείται, μεταξύ άλλων, από το ενεργειακό κόστος και το κόστος άλλων πόρων,
1. το «**Κόστος Συντήρησης**», το οποίο αποτελείται από το ετήσιο κόστος των μέτρων για τη διατήρηση και αποκατάσταση του συνδεδεμένου με την ενέργεια προϊόντος συμπεριλαμβανομένου του ετήσιου κόστους επιθεώρησης, καθαρισμού, προσαρμογής, επισκευής και των αναλωσίμων,
2. το «**Κόστος Διάθεσης**», το οποίο αποτελεί, μεταξύ άλλων, το κόστος συλλογής και ανακύκλωσης κατά το τέλος του κύκλου ζωής του προϊόντος, και
3. Το **κόστος που οφείλεται σε περιβαλλοντικές εξωτερικές παρενέργειες** που συνδέονται με το προϊόν στη διάρκεια του κύκλου ζωής, νοουμένου ότι είναι δυνατή η χρηματική αποτίμησή του. Στο κόστος αυτό μπορεί να περιλαμβάνεται το κόστος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων εκπομπών ρύπων, καθώς και το κόστος για το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης για την επιλογή του κατάλληλου προϊόντος θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων ενδεχόμενων κριτηρίων, το **«συνολικό κόστος»**, το οποίο αποτελεί το άθροισμα των πιο

πάνω παραμέτρων, ήτοι το αρχικό κόστος επένδυσης, το κόστος λειτουργίας, το κόστος συντήρησης, το κόστος διάθεσης καθώς επίσης και το κόστος που οφείλεται σε περιβαλλοντικές εξωτερικές παρενέργειες (εφόσον ισχύει).

Όσον αφορά το κριτήριο του επαρκούς ανταγωνισμού (sufficient competition) γίνεται εισήγηση όπως χρησιμοποιείται μεταξύ άλλων η ιστοσελίδα της topten.eu για πληροφόρηση (www.topten.eu).

III. Αγορά Υπηρεσιών:

Διευκρινίζεται ότι σε σχέση με τα νέα προϊόντα που αγοράζονται για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας, θα πρέπει να απαιτείται από τους παρόχους υπηρεσιών όπως συνάδουν με τα πρότυπα του Παραρτήματος II του Νόμου, νοουμένου ότι διασφαλίζεται η οικονομική αποδοτικότητα και η οικονομική σκοπιμότητα, η γενικότερη βιωσιμότητα, η τεχνική καταλληλότητα καθώς και ο επαρκής ανταγωνισμός.

Κατ' επέκταση, τα κριτήρια που δύναται να ληφθούν υπόψη κατά την αγορά προϊόντων ως αναλύονται πιο πάνω, μπορούν να ληφθούν υπόψη και για την αγορά υπηρεσιών σε ότι αφορά τα προϊόντα που αγοράζονται από τους παρόχους υπηρεσιών εν μέρει ή εξ' ολοκλήρου για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας υπηρεσιών.

Για περισσότερη επεξήγηση / καθοδήγηση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει Καθοδηγητικό Έγγραφο στον σύνδεσμο:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52013DC0762>.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
2. Πρόεδρο Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας,
3. Πρόεδρο Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας,
4. Γενικό Ελεγκτή,
5. Επίτροπο Διοικήσεως,
6. Επίτροπο Νομοθεσίας και Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού,
7. Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα,
8. Πρόεδρο Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού,
9. Διοικητή Κυπριακής Υπηρεσίας Πληροφοριών,
10. Αρχιπρωτοκολλητή Ανωτάτου Δικαστηρίου,
11. Έφορο Εσωτερικού Ελέγχου,
12. Έφορο Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών,
13. Πρόεδρο Εφοριακού Συμβουλίου,
14. Πρόεδρο Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών,
15. Έφορο Ελέγχου Κράτικών Ενισχύσεων,
16. Πρόεδρο Αναθεωρητικής Αρχής Προσφύγων
17. Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
18. Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,
19. Γενικό Διευθυντή Βουλής των Αντιπροσώπων
20. Γενικό Διευθυντή Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης
21. Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Άμυνας
22. (α) Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
(β) Διευθυντή Τμήματος Γεωργίας
(γ) Διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών
(δ) Διευθυντή Τμήματος Δασών
(ε) Διευθυντή Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων
(στ) Διευθυντή Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης
(ζ) Διευθυντή Μετεωρολογικής Υπηρεσίας
(η) Διευθυντή Τμήματος Αναδασμού
(θ) Προϊστάμενο Υπηρεσίας Μεταλλείων

- (ι) Διευθυντή Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών
 - (ια) Διευθυντή Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
 - (ιβ) Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος.
23. (α) Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
- (β) Αρχηγό Αστυνομίας
 - (γ) Προϊστάμενο Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου
 - (δ) Διευθυντή Φυλακών
24. (α) Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
- (β) Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης
25. (α) Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- (β) Διευθυντή Τμήματος Εργασίας
 - (γ) Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων
 - (δ) Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας
 - (ε) Διευθυντή Κέντρου Παραγωγικότητας
 - (στ) Διευθυντή Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου Κύπρου
 - (ζ) Διευθυντή Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας
 - (η) Διευθυντή Τμήματος Εργασιακών Σχέσεων
 - (θ) Διευθυντή Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες
26. (α) Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών
- (β) Έπαρχο Λευκωσίας
 - (γ) Έπαρχο Λεμεσού
 - (δ) Έπαρχο Λάρνακας
 - (ε) Έπαρχο Αμμοχώστου
 - (στ) Έπαρχο Πάφου
 - (ζ) Έπαρχο Κερύνειας
 - (η) Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
 - (θ) Διευθυντή Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως
 - (ι) Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
 - (ια) Διευθυντή Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών
 - (ιβ) Διοικητή Πολιτικής Άμυνας
 - (ιγ) Διευθυντή Υπηρεσίας Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων
 - (ιδ) Προϊστάμενο Υπηρεσίας Ασύλου
27. Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εξωτερικών
28. (α) Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών

- (β) Διευθυντή Τμήματος Τελωνείων
 - (γ) Έφορο Φορολογίας
 - (δ) Διευθυντή Στατιστικής Υπηρεσίας
 - (ε) Διευθυντή Υπηρεσιών Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
 - (στ) Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
 - (ζ) Διευθυντή Τυπογραφείου
 - (η) Διευθυντή Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής
29. Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
30. (α) Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων
- (β) Διευθυντή Τμήματος Δημοσίων Έργων
 - (γ) Διευθυντή Τμήματος Αρχαιοτήτων
 - (δ) Διευθυντή Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας
 - (ε) Διευθυντή Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας
 - (στ) Διευθυντή Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών
 - (ζ) Διευθυντή Τμήματος Οδικών Μεταφορών
 - (η) Διευθυντή Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
 - (θ) Διευθυντή Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών
 - (ι) Διευθυντή Τμήματος Ελέγχου
31. (α) Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Υγείας
- (β) Διευθυντή Φαρμακευτικών Υπηρεσιών
 - (γ) Διευθυντή Γενικού Χημείου
 - (δ) Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας
 - (ε) Διευθυντή Οδοντιατρικών Υπηρεσιών
 - (στ) Διευθυντή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Αναθεωρητική Αρχή Αδειών
2. Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχίας Λεμεσού Λτδ
3. Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχίας Λάρνακας Λτδ
4. Αναπτυξιακή Εταιρεία Κοινοτήτων Περιοχής Τροόδους Λτδ
5. Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου 'Αφροδίτη' Λτδ
6. Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
7. Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου
8. Αρχή Αδειών
9. Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου
10. Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου
11. **Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για:**
 - Κεντρικό Ταμείο Αδειών
 - Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων
 - Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού
 - Ταμείο για την Προστασία των δικαιωμάτων Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του εργοδότη
12. **Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για: Σχολικές Εφορείες**
13. Διογένης Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ
14. Εθνική Αρχή Στοιχημάτων
15. Ειδικό Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας
16. Ειδικό Ταμείο Διατήρησης
17. Ειδικό Ταμείο Παραχώρησης Επιδόματος Διακίνησης σε Αναπήρους
18. Ενεργειακό Γραφείο Κυπριών Πολιτών
19. Ένωση Δήμων
20. Ένωση Κοινοτήτων - Κοινοτικά Συμβούλια – Συμπλέγματα Κοινοτικών Συμβουλίων
21. Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου
22. Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων
23. Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Λεμεσού
24. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου
25. Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου

26. Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου
27. Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου
28. Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου
29. Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας
30. Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου
31. Ινστιτούτο Γενετικής και Νευρολογίας
32. Ινστιτούτο Κύπρου
33. Καραϊσκάκειο Ίδρυμα
34. Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών
35. Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή
36. Κυπριακό Ερευνητικό & Ακαδημαϊκό Δίκτυο
37. Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων
38. Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
39. Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού
40. Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης
41. Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών
42. Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων
43. Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας
44. Κυπριακός Οργανισμός Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα
45. Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
46. Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου
47. Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας
48. Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης
49. Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου
50. Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης
51. Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού
52. Πανεπιστήμιο Κύπρου
53. Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου
54. Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
55. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας
56. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αθηνών
57. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αστρομερίτη – Περιστερώνας - Ακακίου
58. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Κοκκινοχωριών
59. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας
60. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού

61. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας
62. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου
63. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου
64. Συμβούλιο Αποχετεύσεων Σολέας
65. Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων
66. Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών
67. Σφαγείο Αγίων Τριμιθιάς
68. Σφαγείο Πόλεως Χρυσοχούς
69. Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων
70. Ταμείο Δημοσίων Δανείων (Δανειστικοί Επίτροποι)
71. Ταμείο Θήρας
72. Ταμείο Κλινικών Εργαστηρίων
73. Ταμείο Λαχείου Προνοίας
74. Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού
75. Ταμείο Συντάξεων Δικηγόρων
76. Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών
77. Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
78. Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Δήμος Αγίας Νάπας
2. Δήμος Αγίου Αθανασίου
3. Δήμος Αγίου Δομετίου
4. Δήμος Αγλαντζιάς
5. Δήμος Αθηένου
6. Δήμος Ακανθούς
7. Δήμος Αμμοχώστου
8. Δήμος Αραδίππου
9. Δήμος Γερίου
10. Δήμος Γερμασόγειας
11. Δήμος Γεροσκήπου
12. Δήμος Δερύνειας
13. Δήμος Δρομολαξιάς - Μενεού
14. Δήμος Έγκωμης
15. Δήμος Ιδαλίου
16. Δήμος Καραβά
17. Δήμος Κάτω Πολεμιδιών
18. Δήμος Κερύνειας
19. Δήμος Κυθρέας
20. Δήμος Λακατάμιας
21. Δήμος Λαπήθου
22. Δήμος Λάρνακας
23. Δήμος Λατσιών
24. Δήμος Λειβαδιών
25. Δήμος Λεμεσού
26. Δήμος Λευκάρων
27. Δήμος Λευκονοίκου
28. Δήμος Λευκωσίας
29. Δήμος Λύσης
30. Δήμος Μέσα Γειτονιάς
31. Δήμος Μόρφου
32. Δήμος Παραλιμνίου
33. Δήμος Πάφου
34. Δήμος Πέγειας
35. Δήμος Πόλης Χρυσοχού
36. Δήμος Στροβόλου
37. Δήμος Σωτήρας
38. Δήμος Τσερίου
39. Δήμος Ύψωνα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Γενικό Διευθυντή Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου
2. Γενικό Διευθυντή Αρχής Λιμένων Κύπρου
3. Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς
4. Διευθυντή Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας
5. Διευθυντή Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού
6. Διευθυντή Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας
7. Πρόεδρο Δημόσιας Επιχείρησης Φυσικού Αερίου
8. Πρόεδρο Εταιρείας Υδρογονανθράκων Κύπρου (ΕΥΚ)
9. D. K. Windsupply (Αιολικό Πάρκο Ορείτες)
10. KETONIS DEVELOPMENTS LTD (Αιολικό Πάρκο Αλέξιγρος)
11. Rokas Aioliki Cyprus Ltd (Αιολικό Πάρκο Αγία Άννα)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Πρόεδρο Επιστημονικού και Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου
2. Πρόεδρο Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου
3. Πρόεδρο Ομοσπονδίας Εργοδοτών & Βιομηχάνων
4. Πρόεδρο Ομοσπονδίας Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου